

بازی برد - برد آقای وزیر

نتیجه استیضاح هرچه باشد، همتی پیروز این میدان است

روز سرنوشت ساز اقتصاد

تأثیرات استیضاح همتی بر اقتصاد و بازار ایران چه خواهد بود؟

تنش در اتاق بیضی

مشاجره ترامپ و زلنسکی در کاخ سفید
شکاف میان آمریکا و اروپا را بیشتر کرد
سازندگی به این موضوع پرداخته است

خاموشی آروین

داود احمدی مونس، کارتون‌نویست ایرانی
که در صف انتظار کید بود، در گذشت

یادداشت روز

استیضاح یا تسویه حساب؟

زمانی که مجلس به جای تمرکز بر شاخص‌های
عینی، تحت تأثیر جریان‌های سیاسی عمل کند
مشروعیت نظارتی آن به شدت آسیب خواهد دید

سیدمصطفی هاشمی طباطبائی
عضو شورای عالی مشورتی
حزب کارگزاران سازندگی ایران

استیضاح به عنوان یک ابزار نظارتی در نظام‌های پارلمانی، ذاتاً سازوکاری ضروری برای حفظ تعادل بین قوا و تضمین پاسخگویی دولت محسوب می‌شود. با این حال، زمانی که این ابزار از مسیر حرفه‌ای و حقوقی خود خارج شده و به عرصه تسویه حساب‌های سیاسی تبدیل شود، نه تنها کارکرد مثبت خود را از دست می‌دهد بلکه می‌تواند بحران‌هایی غیرقابل جبرانی ایجاد کند. این مساله به‌ویژه در شرایطی حساس می‌شود که استیضاح، فارغ از ارزیابی عملکرد واقعی وزیر در خدمت اهداف جناحی یا سیاسی قرار گیرد. نمونه اخیر این چالش، استیضاح عبدالناصر همتی، وزیر اقتصاد، پس از گذشت ۶ ماه از آغاز فعالیت دولت است. برخی استدلال می‌کنند که فارغ از مدت‌زمان تصدی وزیر، استیضاح فرصتی است تا او بتواند در مجلس حاضر شود، اقدامات و سیاست‌های خود را تشریح کند و به شبهات پاسخ دهد. این نگاه در ظاهر منطقی به نظر می‌رسد اما مشکل اصلی زمانی پدید می‌آید که استیضاح، معیارهای حرفه‌ای و کارشناسی را زیر پا گذاشته و به ابزاری برای فشار سیاسی تبدیل شود. نکته قابل تأمل در این میان، رفتار خود وزرا در مواجهه با فرآیند استیضاح است. برخی از وزیران هنگام حضور در مجلس، به جای ارائه توضیحات شفاف و صادقانه، به ممانعت روی می‌آورند و از بیان کامل واقعیت‌ها خودداری می‌کنند. این مساله نه تنها اعتماد عمومی را خدشه‌دار می‌کند بلکه مانع از شفافیت لازم در ارزیابی عملکرد وزارتخانه‌ها نیز می‌شود. وزیران موظف‌اند بدون ترس از پیامدهای سیاسی، حقایق را به‌ویژه در حوزه‌های حساسی مانند اقتصاد، صریحاً بیان کنند. در غیر این صورت، استیضاح به جای آنکه مکانیسمی اصلاحی باشد به نمایشی بی‌ثمر تبدیل خواهد شد. از سوی دیگر، نقد اصلی به مجلس شورای اسلامی، گزینشی بودن برخورد با وزیران است. برای نمونه، درحالی که تمرکز بر استیضاح وزیر اقتصاد وجود دارد، وزیرانی که بر مبنای وفاق، تصدی امور را به دست گرفتند و عملکردشان با چالش‌های جدی روبه‌رو بوده از طرف مجلسی‌ها کمتر مورد بازخواست قرار می‌گیرند. این دوگانگی، این پرسش را به ذهن متبادر می‌کند که معیار اصلی برای استیضاح، ضعف عملکرد است یا ملاحظات سیاسی و جناحی؟ زمانی که مجلس به جای تمرکز بر شاخص‌های عینی، تحت تأثیر جریان‌های سیاسی عمل کند، مشروعیت نظارتی آن به شدت آسیب خواهد دید. تجربه گذشته نیز نشان داده است که چگونه استیضاح‌های به ظاهر به موقع می‌توانند حتی به تهمت‌زنی و تخریب شخصیت‌های سیاسی منجر شوند که هدف اصلی، آسیب زدن به وجهه یک چهره سیاسی است. اینگونه اقدامات علاوه بر نقض اصول اخلاقی و دینی، اعتماد عمومی به نهادهای نظارتی را نیز تضعیف می‌کند. در پایان باید تأکید کنم، استیضاح زمانی مشروعیت دارد که سه شرط اساسی در آن رعایت شود: اول، مبتنی بر شواهد و مستندات عینی درباره عملکرد وزارتخانه باشد. دوم، فارغ از جهت‌گیری‌های جناحی و صرفاً در راستای بهبود اداره کشور صورت گیرد. سوم، وزیر مورد استیضاح فرصت کافی برای دفاع از خود و ارائه توضیحات شفاف داشته باشد. اگر استیضاح از این چارچوب خارج شود به جای آنکه ابزاری برای پیشبرد اهداف ملی باشد به عاملی برای تشدید اختلافات و ایجاد بی‌ثباتی تبدیل خواهد شد. انکای صرف به سازوکارهای سیاسی در فرآیند استیضاح نه تنها بحران‌های کوتاه‌مدت ایجاد می‌کند بلکه در بلندمدت، مشروعیت نهادهای دموکراتیک را خدشه‌دار می‌سازد. مجلس به‌عنوان نماینده مردم، مسئولیت خطیری در پاسداری از این اصل دارد که استیضاح، محملی برای پیشبرد اهداف ملی باشد نه ابزاری برای جنگ قدرت.

کانال سازندگی

تفویض اختیار به استانداران با همراهی همه سیستم

رئیس‌جمهور استانداران را امیدهای کشور برای ناامید و ناکام گذاشتن فشارها و تحریم‌ها علیه کشور توصیف و تصریح کرد: تفویض اختیار به استانداران را باید با تعامل و رسیدن به درک مشترک، همراهی و همکاری همه سیستم به پیش ببریم. با همت و تلاش و ایده‌های برآمده از شناخت و اشراف استانداران به ظرفیت استان‌های کشور به‌خصوص استان‌های مرزی می‌توانیم با قدرت بر مشکلات غلبه کنیم. مسعود پزشکیان صبح روز گذشته در «نشست استانداران سراسر کشور» ضمن تبریک فرا رسیدن ماه مبارک رمضان با بیان اینکه ما و شما بار سنگینی بر دوش داریم و باید دست‌به‌دست هم دهیم تا مشکلات انباشته کشور را حل کنیم، اظهار کرد: یکی از مشکلاتی که در سخنان استانداران محترم بازتاب بیشتری داشت، اعمال نظر و فشار در انتصاب مقامات استانی بود. یکی از موثرترین راهکارهای رفع این مشکل تدوین شاخص‌هایی برای هر مسئولیت و منصب است تا افراد از هر طریقی که معرفی شدند به شرط تطبیق با این شاخص‌ها منصوب شوند. رئیس‌جمهور افزود: اگر برای هر جایگاهی متناسب با توانمندی‌های مورد نیاز، شاخص‌هایی در زمینه مهارت‌ها، سوابق، تحصیلات، تخصص در زمینه‌های کارگروهی، مدیریت، حل مساله و برنامه‌ریزی تدوین شد، آن وقت تفاوتی ندارد که افراد برای انتصاب از طرف چه فرد یا مرجعی پیشنهاد شوند، هر کس که بیشترین انطباق را با شاخص‌ها داشت، منصوب خواهد شد.

فسادهای بزرگ را زیر مفهوم «ناترازی» پنهان می‌کنند

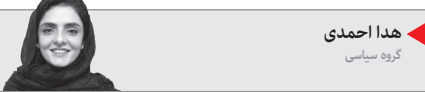
فرشاد مومنی می‌گوید که در سند بودجه ۱۴۰۴ رشد دارایی‌های تملک مالی نسبت به ۱۴۰۳ به ۲۵۳ درصد رسیده است! یعنی ربا، زودتر از فشار بر مردم و تولیدکننده‌ها، گریبان دولت را می‌فشرد. چون بار اصلی ماجرا این است که اصل و فرع آن اوراق و بدهی‌هایی که قبلاً منتشر کردید را در زمان خود تسویه می‌کنید. آن زمان که آنها سراغ مالی‌سازی بدهی‌های دولت آمدند و به جای اینکه مسائل را ساختاری حل کنند از طریق انتشار اوراق بحران را به تعویق انداختند، چقدر کارشناسان مظلوم همدار می‌دادند. رشد ۲۵۳ درصدی یعنی سیستم درحال خفه شدن زیر بار ریاست. این کارشناس مسائل اقتصادی در نشست بررسی قسمت دوم لایحه بودجه؛ اکنون گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس نشان می‌دهد، بار ربا و بازپرداخت اصل این اوراق و بدهی‌ها تقریباً به وزن بار مالی پرداخت حقوق و دستمزد به کارکنان دولت و بار مالی ناشی از پرداخت به بازنشسته‌ها شانه می‌زند. اکنون هم اشتباهاتشان را تصحیح نمی‌کنند و مناسبات ربوی را متوقف نمی‌کنند بلکه می‌گویند باید گستره و عمق خام‌فروشی و شدت شوک‌درمانی را افزایش دهیم، این قهر نابودی است. نباید سازمان برنامه ما گزارشی منتشر کند و بگوید اگر این روند استمرار پیدا کند، چه چشم‌اندازی مقابل روی خودمان خواهیم داشت؟!

ملاقات حاشیه‌ساز زلنسکی و ترامپ

علی شمعانی در حساب کاربری خود در شبکه اجتماعی ایکس با انتشار تصویری از دیدار شینزوآبه با رهبری انقلاب اسلامی در سال ۹۸ نوشت: پاکتی که مرحوم شینزوآبه روی آن نشسته، پیام ترامپ است که قرار بود به رهبر حکیم انقلاب حضرت آیت‌الله خامنه‌ای تقدیم شود. واکنش رهبری نسبت به آمریکا، نخست‌وزیر ژاپن را به این نتیجه رساند که پیام را پنهان کند. تو خود حدیث مفصل بخوان زین مجمل!« شینزوآبه نخست‌وزیر وقت ژاپن در دیدار سال ۹۸ با رهبری انقلاب اسلامی، پاکتی به همراه داشت که گفته می‌شد حاوی پیامی از دونالد ترامپ به ایران است. گفت‌وگوی پرتش روز گذشته ولادیمیر زلنسکی رئیس‌جمهوری اوکراین با ترامپ در حضور رسانه‌ها و شیوه برخورد رئیس‌جمهوری آمریکا و معاونش با وی در این دیدار، بازتاب‌های گسترده‌ای میان مقامات اروپایی، کارشناسان مسائل بین‌الملل و رسانه‌های جهان داشته است.

بازی برد- برد آقای وزیر

نتیجه استیضاح هرچه باشد، همتی پیروز این میدان است

طرح استیضاح عبدالناصر همتی، وزیر اقتصاد دولت چهاردهم در دوره مجلس دوازدهم، که با ۹۱ امضا علیه او شکل گرفته بود، در تاریخ یکم اسفند ماه به صحن علنی پارلمان اعلام وصول شد. حالا جلسه بررسی این طرح استیضاح در روز یک‌شنبه، ۱۲ اسفند، در دستور کار مجلس قرار دارد.

این موضوع درحالی مطرح می‌شود که نتیجه این فرآیند به نظر می‌رسد، به هر نحوی که پیش برود، به سود همتی خواهد بود. در صورت تصویب استیضاح، همتی همچنان پیروز خوانده می‌شود زیرا این وضعیت نشان‌دهنده آن است افرادی که طرح استیضاح را پیش بردند با الهام‌گیری از افزایش نرخ ارز در سال‌های اخیر، عمل سیاسی انجام داده‌اند. زیرا افزایش نرخ ارز در طول سال‌های قبل به یک الگوی ثابت تبدیل شده بود و این موضوع ابعاد سیاسی به استیضاح اضافه کرده است.

در صورتی که استیضاح رای نگیرد، پیروزی همتی دوچندان مشخص‌تر خواهد شد. او در این صورت با اعتماد بیشتری از جانب نمایندگان مجلس، می‌تواند برنامه‌های خود را با قدرت و تعهد بیشتری ادامه دهد. این موضوع نشان می‌دهد که همه چیز بین همتی در هر دو سناریو به عنوان پیروز شناخته می‌شود؛ زیرا یا اینکه علل استیضاح نشان‌دهنده ضعف منطقی طرف مقابل است، یا اینکه او با اطمینان بیشتری موقعیت خود را تقویت می‌کند.

با توجه به این دو سناریو، طرح استیضاح نه تنها به عنوان یک چالش برای همتی عمل نکرده است بلکه به عنوان فرصتی برای اثبات قدرت و اعتبار او در سطح سیاسی و اقتصادی کشور به شمار می‌آید. بنابراین نتیجه این فرآیند، گویا، بهره‌وری بیشتری برای وزیر اقتصاد خواهد داشت و موقعیت او را در برابر چالش‌های آینده تقویت خواهد کرد. اما پرسش اساسی این است که آیا استیضاح و برکناری وزیران اقتصادی، بهره‌وری و کارایی اقتصادی کشور را افزایش می‌دهد؟ یا اینکه این روش‌ها بیشتر به عنوان ابزاری برای ابراز ناراضایتی نمایندگان از وضعیت فعلی اقتصادی عمل می‌کنند؟ پاسخ دقیق به این سوال‌ها نیازمند بررسی‌های بیشتر است.

برنامه‌های همتی چیست؟

شاید خالی از لطف نباشد که نگاهی کوتاه به برنامه‌های وزیر اقتصاد نیز داشته باشیم. عبدالناصر همتی از معدود وزرای پیشنهادی دولت چهاردهم

است که پیش از آغاز کار به عنوان وزیر اقتصاد، برنامه خود را به صورت عمومی منتشر کرد. این مساله نشان می‌دهد که او چالش‌های اقتصاد کشور را می‌شناسد و پیش از سیاست‌گذاری به دنبال ریشه‌یابی مشکلات و ارائه راه‌حل‌های کارشناسی برای عبور از چالش‌هاست. اولویت‌های اصلی وزارت اقتصاد در دولت چهاردهم، «تامین ثبات اقتصاد کلان و پیش‌بینی‌پذیر ساختن اقتصاد»، «مهار تورم و حفظ و تقویت ارزش پول ملی»، «توانمند کردن بخش خصوصی به عنوان پیش‌ران درون‌زایی اقتصاد ملی»، «تلاش برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی» و «بهبود شرایط بازار سرمایه و افزایش عمق و شفافیت آن در جهت جلب سرمایه‌های مردم و ایجاد تعادل در بازارهای مالی و پولی» است.

همتی در ابتدای برنامه خود به تشریح چالش‌های اقتصادی کشور پرداخت. براساس برنامه او، «رشد اقتصادی پایین و نوسانی»، «نرخ‌های تورم بالا و مزمن»، «نابرابری در توزیع درآمد و ثروت»، «ناترازی شدید سیستم بانکی»، «تداوم کسری تجاری غیرنفتی»، «کاهش شدید ارزش پول ملی»، «گسترش بیش از حد مخارج دولت و بی‌ثباتی و بی‌نظمی در سیستم مالی» و «عدم ورود سرمایه خارجی مناسب و کمبود منابع ارزی برای تامین تجهیز سرمایه» ازجمله مهم‌ترین چالش‌های موجود در اقتصاد کشور است. براساس برنامه همتی، یکی از عوامل مهم در ایجاد

روز سرنوشت‌ساز اقتصاد

تاثیرات استیضاح همتی بر اقتصاد و بازار ایران چه خواهد بود؟

از واکنش‌های عبدالناصر همتی می‌شود حدس زد که استیضاح را جدی نگرفته و اگر گرفته، اصراری بر ماندن در وزارت امور اقتصادی و دارایی ندارد. شاید هم خیلانش راحت است و اطمینان دارد که استیضاح رای نمی‌آورد. برخی به او توصیه کرده‌اند که از تهدیدهای جلسه استیضاح، فرصت ایجاد کند و حرف‌هایش را به صراحت مطرح کند؛ اگر ماند که پروژه فشار حداکثری نمایندگان جبهه پایداری عقیم می‌ماند و اگر هم رفت که حرف‌هایش را زده و به کسی باج نداده است. کسی چه می‌داند، شاید همین اتفاق رخ دهد و همتی حرف‌هایش را بزند و در عین حال هم بماند. شاید هم برود اما حرف‌هایش را بزند و افشاگری کند.

عبدالناصر همتی از تابستان ۱۴۰۳ به‌عنوان وزیر امور اقتصادی و دارایی در دولت مسعود پزشکیان فعالیت خود را آغاز کرد. با این حال، در ماه‌های اخیر، به دلیل شوک‌های اقتصادی مانند افزایش بی‌سابقه نرخ ارز در بازار آزاد، تورم بالا، کسری بودجه و فشارهای معیشتی بر مردم، مورد انتقاد شدید برخی نمایندگان مجلس قرار گرفت. البته تلقی عمومی این است که استیضاح آقای همتی کاملاً سیاسی و با مقاصد خاص صورت می‌گیرد اما اسم رمز آن، ناکارآمدی سیاست‌های اقتصادی است.

جلسه استیضاح قرار است امروز در صحن علنی مجلس برگزار شود. تا این لحظه، آخرین تحولات و جمع‌بندی‌ها نشان‌دهنده یک روند پویا و پرتنش است که هم جنبه‌های اقتصادی و هم ریشه‌های سیاسی عمیقی دارد. گفته می‌شود شمار نمایندگان حامی استیضاح از ۸۹ نفر

مشکلات و چالش‌هایی که بازدارنده رشد و توسعه اقتصادی در کشور است، وجود نااطمینانی‌های گسترده در اقتصاد ملی است که این مساله اجازه بهره‌برداری از پتانسیل‌های موجود برای دستیابی به توسعه اقتصادی پایدار را سلب کرده است. بنابراین می‌توان گفت که چالش‌های اقتصاد کشور همچنین اولویت‌های اقدامات دولت برای همتی به عنوان وزیر اقتصاد پیشنهادی مشخص است.

عبدالناصر همتی در نطق خود در جلسه علنی مجلس نیز به تشریح برنامه‌های اقتصادی‌اش گفته بود: «بی‌ثباتی اقتصادی ناشی از تورم مزمن که در ۵ سال گذشته در محدوده ۴۰ درصدی بوده، قدرت خرید مردم عزیز و معیشت آنها را به طور جدی تحت تاثیر قرار داده است».

همان‌طور که دو هفته پیش نیز وزیر امور اقتصادی و دارایی در صفحه خود در فضای مجازی نوشت: «در شرایط کنونی، اقتصاد ایران چاره‌ای جز توانمندسازی بخش خصوصی و تغییر صحنه حکمرانی اقتصاد برای مشارکت آحاد جامعه در اقتصاد و استفاده حداکثری از سرمایه‌های عظیم ملی و ظرفیت‌های داخلی وجود ندارد. برای نیل به این هدف نیز راهبرد وزارت اقتصاد بر بهبود محیط کسب‌وکار، حمایت از بخش خصوصی، تقویت رقابت‌پذیری اقتصاد ملی، تخصیص بهینه منابع و رفع تنگنای منابع مالی تولید، متمرکز خواهد شد».

تحلیل استیضاح و برکناری دو وزیر امور اقتصادی در دو دهه گذشته

در طول سال‌های اخیر، استیضاح مقامات کابینه‌ای، به‌ویژه وزیران امور اقتصادی و دارایی در مجلس، موضوعی مورد توجه عموم مردم و متخصصان بوده است. از سال ۱۳۷۵ تاکنون، تنها دو وزیر این وزارتخانه به جلسه استیضاح رفته‌اند. نخستین مورد مربوط به شمس‌الدین حسینی، وزیر اقتصاد دولت محمود احمدی‌نژاد، بود که دهم آبان ۱۳۹۰ به دلیل اتهامات مرتبط با فساد مالی ۳ هزار میلیاردتومانی در پرونده صادرات نفت توسط بابک زنجانی به مجلس دعوت شد که در نهایت حسینی توانست با ارائه دفاعیه خود، نمایندگان را قانع کند و به کار خود ادامه دهد.

در مورد دوم، مسعود کرباسیان، وزیر امور اقتصادی و دارایی در دولت دوم حسن روحانی پنجم شهریور ۱۳۹۷ به دلیل انتقادات مربوط به تورم شدید و افزایش نرخ ارز، استیضاح و برکنار شد. این استیضاح که بر عهده ۶۲ نماینده مجلس بود، نتیجه مدیریت یک ساله او در وزارت اقتصاد شد. در جلسه استیضاح، کرباسیان در دفاعیه خود تاکید کرد که مشکلات اقتصادی کشور ناشی از ضعف ساختاری نیست بلکه ناشی

به این تش دامن زده است. ادعاهایی نیز درباره لابی‌گری برای ابقای همتی مطرح شده؛ برای مثال، مالک شرعیتی، نماینده مجلس، از پیشنهادهای مالی برای جلوگیری از استیضاح سخن گفته، هرچند این ادعا مستند نشده است. از منظر اقتصادی، سیاست‌های ارزی همتی، به‌ویژه حمایت او از حذف ارز نیمایی و حرکت به سمت آزادسازی نرخ ارز، انتقادات زیادی به دنبال داشته است. این سیاست‌ها، اگرچه با هدف کاهش رانت و شفاف‌سازی طراحی شده بودند، با افزایش نرخ ارز و ناراضایتی عمومی همراه شدند. مخالفان او این موضوع را دستاویزی برای استیضاح قرار داده‌اند، اما حامیانش تاکید دارند که چنین تصمیماتی در سطح کلان نظام گرفته شده و نباید تنها همتی را مسئول دانست، با توجه به شرایط فعلی، سه سناریو برای استیضاح همتی محتمل است. نخست، برکناری او در صورتی که تعداد موافقان به بالای ۱۳۰ نفر برسد و رای‌گیری در ۱۲ اسفند به نفع استیضاح تمام شود. دوم، ابقای او در صورتی که لابی‌های دولت یا تردید برخی نمایندگان، تعداد موافقان را کاهش دهد. سوم، تعویق یا منتفی شدن استیضاح، که با توجه به اعلام تاریخ قطعی، کمتر محتمل به نظر می‌رسد. نتیجه نهایی به عوامل مختلفی ازجمله فضای سیاسی روز رای‌گیری، تعداد نمایندگان حاضر و تحولات اقتصادی روزهای آینده بستگی دارد.

در مجموع، استیضاح عبدالناصر همتی درحال حاضر در نقطه‌ای حساس قرار دارد. افزایش تعداد امضاها نشان‌دهنده عزم جدی بخشی از مجلس برای برکناری اوست، اما حمایت قاطع دولت و تردید برخی نمایندگان میانه‌رو می‌تواند معادلات را تغییر دهد. این فرایند نه‌تنها یک چالش اقتصادی، بلکه یک آزمون سیاسی برای دولت پزشکیان و مجلس دوازدهم است که پیامدهای آن می‌تواند بر آینده سیاسی کشور حاضر و تحولات اقتصادی روزهای آینده بستگی دارد.

تاثیر عمیقی بگذارد. اگر تحولات جدیدی تا ۱۲ اسفند رخ دهد، ممکن

سال هشتم شماره ۱۹۲۲
یک‌شنبه ۱۲ اسفند ۱۴۰۳

از تحریم‌های بین‌المللی و فشارهای دشمنان است. او اظهار کرد: «آمریکا با تحریم سیستم بانکی، درصدد مسدود کردن سیستم اقتصادی کشور است و وارد جنگ اقتصادی تمام‌عیار شده است». واکتش‌های نمایندگان در این جلسه نیز متنوع بود. مسعود پزشکیان، نماینده وقت تبریز در نطق خود انتقاد کرد: «مشکل اصلی اقتصاد کشور وزیر اقتصاد نیست، با عغوض کردن شخصیت‌ها نمی‌توان مشکلات ساختاری کشور را حل کرد». حتی یکی از نمایندگان مخالف، و دراکتش به عملکرد کرباسیان، گفت: «رای اعتماد به آقای کرباسیان، معنانشناسی از رضایت از وضعیت اقتصادی کشور نیست».
. در تحلیلی که دبئای اقتصاد ارائه می‌دهد: با برکناری کرباسیان، امید به بهبود وضعیت اقتصادی وجود داشت اما واقعیت نشان داد که مشکلات اقتصادی کشور پس از استیضاح و برکناری همچنان باقی ماند و حتی شدت یافت. واکنش فوری بازارها به این تصمیم شامل افزایش قیمت سکه امامی به مقدار ۶۰۰ هزار تومان در ۲۴ ساعت و افت ارزش ریال در برابر دلار به بیش از هزار تومان در یک روز بود. تحلیل‌گران اقتصادی معتقدند که استیضاح و برکناری وزیران اقتصاد بدون رسیدن به ریشه‌های واقعی مشکلات، بهبودی جدی در وضعیت اقتصادی کشور را ایجاد نمی‌کند. این موضوع نشان می‌دهد که راهکارهای ساختاری و کلان‌تر برای مدیریت بحران‌های اقتصادی لازم است. در روز استیضاح و برکناری مسعود کرباسیان، وزیر امور اقتصادی و دارایی وقت، نرخ دلار در بازار آزاد به کانال ۱۰ هزار تومانی رسیده بود. این وضعیت تنها ۲۰ روز بعد به ۱۴ هزار تومان افزایش یافت و در مهرماه سال ۱۳۹۷ در همین کانال حرکت می‌کرد. یک ماه بعد، قیمت دلار به کانال ۱۲ هزارتومانی رسید اما بهترین عملکرد خود را در آذرماه ثبت کرد و به کانال ۱۰ هزارتومانی بازگشت. این شکست‌ناپذیری نرخ دلار طولانی نبود؛ زیرا از آن زمان به بعد، ارز آمریکا رو به بالا حرکت کرد و حتی تا امروز هم هیچ ریزش معناداری نداشته است. در دولت سیزدهم حتی ادعای کاهش قیمت دلار به نصف رقم‌های آن دوران هم مطرح شد اما این ادعا در واقعیت هیچ حاصلی نداشت.

شاخص دیگری که در آن دوران مورد تأکید قرار گرفت، نرخ تورم بود. در زمان استیضاح کرباسیان، نرخ تورم نقطه‌به‌نقطه (شهریور ۹۷ نسبت به شهریور ۹۶) حدود ۲۵ درصد قرار داشت. این افزایش تورم به تشدید تحریم‌های بین‌المللی علیه ایران و عدم تعامل مناسب دولت با این شرایط برمی‌گشت. با این حال برخلاف انتظارات برخی افراد پس از برکناری کرباسیان، وضعیت تورم بهبود نیافت و حتی بدتر شد. در پایان سال ۹۷ تورم نقطه‌به‌نقطه به ۴۷ درصد رسید و از آن زمان به بعد، اقتصاد ایران درگیر «تورم مزمن» شد که حتی در سال‌های اخیر نیز در کانال بالای ۳۰ درصد جا خورده است.

مسعود کرباسیان در یادداشتی که پس از برکناری خود نوشت به نقش نهاد قانون‌گذاری در مدیریت «جنگ اقتصادی» ترامپ انتقاد کرد. او تصریح کرد که بخشی از مشکلات اقتصادی ایران ناشی از نبود درک عمیق از مفهوم جنگ اقتصادی بوده است. همچنین اشاره کرد که اختلافات جناحی و سیاسی در داخل کشور به برانگیختگی مردم اضافه شده و موانعی در راه‌راه‌یابی برای مشکلات اقتصادی ایجاد کرده است. از لحاظ تقدینگی در روز استیضاح کرباسیان، حجم تقدینگی در اقتصاد ایران به ۱۵۳۰ هزار میلیارد تومان رسیده بود. اما طی ۶ سال گذشته، این شاخص به‌طور شگفت‌انگیزی

افزایش یافته و اکنون فراتر از ۹۰۰۰ هزار میلیارد تومان قرار دارد. این رکورد نشان‌دهنده رشد نامطلوب تقدینگی و تورم در اقتصاد ایران است. پرشش اساسی این است که آیا تصمیم‌گیرندگان در سال ۱۳۹۷ زمانی که به برکناری کرباسیان دست زدند، این رشد نامطلوب تقدینگی و تورم را پیش‌بینی کرده بودند؟ یا آیا این تصمیم تنها براساس محاسبات سیاسی صورت گرفت؟ به نظر می‌رسد که این ۶ سال دورانی از تجربه‌های گران‌قیمت برای اقتصاد ایران بوده است. تحریم‌های بین‌المللی، نبود مدیریت مناسب و عدم هماهنگی بین نهادهای مختلف کشور، عواملی بوده‌اند که به بحران‌های اقتصادی افزوده‌اند. این موضوع نشان می‌دهد که در شرایط جنگ اقتصادی، تنها با همبستگی تمامی نهادها و مسئولان می‌توان از اثرات منفی اِین بحران‌ها جلوگیری کرد. با توجه به وضعیت فعلی، اقتصاد ایران همچنان در دسته کشورهای قرار دارد که با تورم بلندمدت و نامتعادلی‌های ساختاری مواجه است. بنابراین نیاز به برنامه‌ریزی دقیق و اجرای سیاست‌های اقتصادی کارآمد بیشتر از هر زمانی ضروری‌تر است.

◀ اختلافات درونی؛ پیمای به خارج‌نشینان

درحالی که کشور در مواجه با چالش‌های گوناگون است و منطقه خاورمیانه نیز با ثبات لازم همراه نیست، اخیراً شاهد بحث‌های تیز و واکنش‌های شدید میان زنسکی و ترامپ بوده‌ایم. در این شرایط بسیاری از دیدگان به طور طبیعی به اهمیت مذاکرات و روابط خارجی توجه می‌کنند و آنها را به عنوان یکی از عوامل موثر بر وضعیت اقتصادی کشور می‌دانند.

با اِین حال در محیط پیچیده و حساس فعلی، فعالیت‌های خارج‌نشینان و دشمنان کشورکه به دنبال ایجاد تنش‌های داخلی هستند بسیار قابل توجه است. این افراد که اغلب از خارج کشور نظارت و انتظار فرصت می‌کنند، تلاش می‌کنند با افزایش اختلافات داخلی و تشدید بحران‌ها، تصویری از بی‌کفایتی دولت جدید و وزرای آن به وجود بیاورند. این روش‌ها به صورت سیستماتیک و برنامه‌ریزی شده انجام می‌شوند تا ضربه‌هایی به استقرار و استقلال داخلی کشور وارد کنند.

در اینجا، نقش اختلافات داخلی و حتی تسویه‌حساب‌های سیاسی که گاه منجر به استیضاح‌های زودهنگام می‌شود، بسیار حساس است. این نوع عملکرد علاوه بر اینکه به نتیجه‌ای مطلوب نمی‌رسد، راه را برای اعمال نفوذ بیشتر دشمنان هموار می‌کند. بنابراین در شرایط فعلی، تمرکز بر یکپارچگی داخلی و مدیریت صحیح اختلافات، بدون اجازه دادن به استفاده از آنها توسط دشمنان از اهمیت بسزایی برخوردار است. این موضوع نشان می‌دهد که تعاملات سیاسی و اقتصادی باید با دقت و بسا توجه به تهدیدات خارجی مدیریت شوند تا از استقرار کشور حفاظت شود.

◀ نقش وزیر در مشکلات کنونی ۵ درصد هم نیست

مشکلات اقتصادی کشور درحال حاضر به عوامل مختلفی بستگی دارد که فراتر از ناترازی‌های داخلی، تحریم‌ها و مسئولیت‌های بین‌المللی قرار می‌گیرد. این موضوع، چالشی است که همه دولت‌ها با آن روبرو خواهند شد مگر اینکه تحریم‌ها و مشکلات مناسبات خارجی حل شوند. این مساله به اندازه کافی توسط صاحب‌نظران حتی نمایندگان مجلس و رئیس‌جمهور مطرح شده است. برخی از

◀ موضع موافقان و مخالفان استیضاح

نمایندگان موافق استیضاح، همتی را مسئول ناکامی در مدیریت بازار ارز، افزایش تورم و عدم ثبات اقتصادی می‌دانند. آنها معتقدند سیاست‌های اقتصادی دولت پزشکیان، که همتی یکی از ستون‌های اصلی آن است، توانسته مشکلات ساختاری را حل کند. از سوی دیگر، برخی نمایندگان مخالف استیضاح، مانند مهرداد بانوج لاهوتی، معتقدند دولت کمتر از ۶ ماه از عمرش گذشته و باید به آن فرصت بیشتری داده شود. آنها استیضاح را در این مقطع به صلاح کشور نمی‌دانند. در تاریخ ۳۰ بهمن ۱۴۰۳، کمیسیون اقتصادی مجلس جلسه‌ای برای بررسی تقاضای استیضاح برگزار کرد. در این جلسه، حدود ۳۰ نمایند حضور داشتند و ۱۲ نفر از آنها دلایل خود را مطرح کردند. همتی نیز به دفاع از عملکرد خود پرداخت، اما طبق آیین‌نامه داخلی مجلس، نمایندگان یک هفته (تا ۱ اسفند) فرصت داشتند تا نظر نهایی خود را اعلام کنند. تاکنون گزارش رسمی از نتیجه این جلسه منتشر نشده، اما افزایش تعداد امضاها پس از این نشست نشان می‌دهد که توضیحات همتی نتوانسته همه نمایندگان را قانع کند. از سوی دیگر مسعود پزشکیان، رئیس‌جمهور، در واکنش به استیضاح، با حضور سرزده در وزارت اقتصاد در اول اسفند ۱۴۰۳، اعلام کرد که سیاست‌های اقتصادی در جلسات شورای عالی هماهنگی اقتصادی سران سه قوه اتخاذ شده و مقصر دانستن یک فرد (همتی) بی‌انصافی است. الیاس حضرتی، رئیس شورای اطلاع‌رسانی دولت، نیز استیضاح را اقدامی غیرعقلانه خواند و آن را به تلاش‌هایی برای تضعیف دولت ربط داد. این حمایت‌ها نشان‌دهنده تلاش دولت برای حفظ همتی است.

◀ جمع‌بندی

چنان‌که اشاره شد، استیضاح عبدالناصر همتی بیش از آنکه صرفاً اقتصادی باشد، رنگ‌وبوی سیاسی دارد. برخی تحلیلگران معتقدند گروه‌هایی مانند جبهه پایداری و طیف‌های تندرو در مجلس، که از ابتدا با دولت پزشکیان زاویه داشتند، از این فرصت برای تضعیف کابینه استفاده می‌کنند. از سوی دیگر، ادعاهایی مبنی بر لابی‌گری برای ابقای همتی مطرح شده؛ برای مثال، مالک شریعی، نماینده مجلس، از تلاش‌هایی با پیشنهادی مالی برای جلوگیری از استیضاح خبر داده، هرچند این ادعا

این تصمیمات، به‌خصوص در زمینه اقتصاد، تحت هماهنگی سران قوا اتخاذ می‌شوند؛ اما در عمل، مشکلات اقتصادی کشور بیشتر به دلیل تحریم‌ها و فشارهای بین‌المللی ایجاد می‌شود نه فقط به خاطر عملکرد یک وزیر. کمالینکه دیروز رئیس‌جمهور پزشکیان درباره استیضاح وزیر اقتصاد، گفت: این موضوع هم جزو همان حرف‌هایی است که گفتم نباید دعوا کنیم، این روندی که وجود دارد در عرض ۶ ماه، یک یا دو سال به این سادگی درست‌شدنی نیست، برای همین می‌گویم کارشناسان بنشینند و دنبال راه‌حل باشند. در این رابطه حل یک مشکل ساده یک زمان مورد نیاز را طلب می‌کند، حال آنکه اگر درست تصمیم بگیریم و درست هم اجرا کنیم زمان می‌طلبد و ۶ ماه فرصتی زیادی برای ارزیابی یک وزیر آن هم وزیر اقتصاد نیست. محمدرضا عارف، معاون اول رئیس‌جمهور، در این زمینه تأکید کرده که تصمیمات بخش اقتصادی کاملاً فردی نبوده و وزیر اقتصاد به‌عنوان یک فرد با تجربه در تمام امور عملکرد موقفی داشته است. او افزوده است که دولت در کمتر از ۶ ماه، گام‌های مهمی در راستای حل مشکلات اقتصادی برداشته و نتایج این تصمیمات تا حدودی محسوس است. این پیشرفت‌ها در آینده بیشتر ظاهر خواهند شد.

برخی از نمایندگان مجلس نیز در این باره نظرات خود را ابراز کرده‌اند. سیدمحمد موحّد، نایب‌رئیس کمیسیون اصل ۹۰ مجلس و نماینده مردم کهگیلویه که از امضاکنندگان طرح استیضاح وزیر اقتصاد بود، اعلام کرده که امضای خود را پس گرفته است. وی توضیح داده که انتباهات بازار ارز و طلا و شرایط اقتصادی – معیشتی باعث ایجاد نگرانی در جامعه شده است اما این موضوع نباید دلیلی بر استیضاح یک وزیر باشد. حسن قشقایی، نماینده رباط کریم در مجلس نیز در یک مصاحبه گفته که استیضاح آقای همتی هم خلاف قانون است و هم خلاف منافع و امنیت ملی و حتی خلاف فرمایش رهبری. او افزوده است که این استیضاح با علم اقتصاد نیز سازگار نیست. محمد خوش‌چهره، اقتصاددان و نماینده سابق مجلس نیز در این زمینه گفته است که مشکلات اقتصادی کشور بیشتر به دلیل عدم احراز توانایی مجلس و شرایط غیرمعمول فعلی است. او تأکید کرده که افراد موجود در موقعیت‌های کلیدی، در شرایط عادی مناسب هستند اما شرایط فعلی بحرانی و غیرمتعارف است. محمدتقی رهبر، نماینده دوره‌های هفتم و هشتم مجلس نیز اظهار کرده که او با استیضاح آقای همتی موافق نیست. وی معتقد است که افزایش نرخ ارز به عوامل متعددی وابسته است و نقش وزیر اقتصاد در این مساله شاید تنها ۵ درصد باشد. بسیاری از تصمیمات اقتصادی در شورای عالی سران اقتصادی اتخاذ می‌شود و متولی اصلی تعیین سیاست‌های ارزی و پولی، رئیس کل بانک مرکزی است.

سیدحسین نقوی حسینی، نماینده سابق مجلس و چهره سیاسی اصولگرا درباره استیضاح همتی به خبرآنلاین بیان کرد: «دولت چهاردهم چند ماه است که مستقر نشده، مگر چند وقت است که کارشان را شروع کردند که بتوانند یک درد مزمن ۳۰ یا ۴۰ ساله را ظرف ۴ یا ۵ ماه مداوا کنند. بنابراین من توصیه‌ام به همکاران مجلسی خودم این است که به دولت فرصت بدهیم و حداقل ۲ سال از عمر دولت بگذرد بعد آن را مورد مواخذه قرار بدهیم».
. در کل، مشکلات اقتصادی کشور نیازمند یک دیدگاه جامع‌تر و راهکارهایی است که فراتر از توجه به عملکرد یک فرد یا مقام خاص باشد. این وضعیت نشان می‌دهد که حل این چالش‌ها نیازمند همکاری تمام سطوح تصمیم‌گیری در کشور است.

مستند نشده است. تا این لحظه، استیضاح عبدالناصر همتی در مرحله حساس و تعیین‌کننده‌ای قرار دارد. افزایش تعداد امضاها نشان‌دهنده جدیت بخشی از مجلس برای برکناری اوست، اما حمایت دولت و تردید برخی نمایندگان می‌تواند نتیجه را تغییر دهد. نتیجه نهایی به عوامل متعددی ازجمله فضای جلسه ۱۲ اسفند، تعداد نمایندگان حاضر و تحولات اقتصادی روزهای آینده بستگی دارد. با توجه به اینکه هنوز چند روز تا برگزاری جلسه باقی‌مانده، تحولات بیشتری ممکن است رخ دهد که بر جمع‌بندی نهایی تأثیر بگذارد.

◀ آینده همتی

برخی معتقدند استیضاح همتی رای نمی‌آورد و او با صراحت بیشتری نسبت به گذشته به انجام مأموریت‌های خود می‌پردازد. برخی هم معتقدند همتی برکنار می‌شود و احتمالاً از سوی مسعود پزشکیان به‌عنوان معاون اقتصادی رئیس‌جمهوری یا شاید رئیس کل بانک مرکزی انتخاب شود. یک احتمال هم این است که همتی ممکن است به جایگاه آکادمیک خود در دانشگاه تهران بازگردد یا به‌عنوان منتقد دولت و مجلس فعالیت کند، مشابه کاری که پس از پایان دوره‌اش در بانک مرکزی انجام داد. اگر ابقا شود، چالش اصلی او بازسازی اعتماد عمومی و پیشبرد سیاست‌های اقتصادی در شرایطی بحرانی خواهد بود. در هر دو حالت، بعید است که او به طور کامل از سپهر سیاسی ایران خارج شود، زیرا تجربه و ارتباطات گسترده‌ای در حوزه اقتصاد و سیاست دارد. با توجه به دفاع مسعود پزشکیان از عبدالناصر همتی، در صورتی که استیضاح رای آورد، احتمالاً رابطه دولت و مجلس خراب می‌شود اما اگر استیضاح رای نیاورد دولت چهاردهم دست بالا را خواهد داشت. شانس برکناری یا ابقای همتی درحال حاضر به طور نسی برابر به نظر می‌رسد. افزایش امضاها تا ۱۱۴ نفر جدی بودن استیضاح را نشان می‌دهد، اما حمایت دولت و تردید برخی نمایندگان میانه‌رو، مانند کسانی که معتقدند دولت هنوز فرصت کافی نداشته، می‌تواند معادلات را به نفع او تغییر دهد. شواک‌های ارزی در روزهای آینده ممکن است موج جدیدی علیه او ایجاد کند، درحالی‌که موفقیت دولت در مدیریت بازار یا جلب حمایت نمایندگان می‌تواند او را نجات دهد. نتیجه این استیضاح نه‌تنها آینده همتی، بلکه ثبات کل دولت پزشکیان را تحت تأثیر قرار خواهد داد.

دیدگاه: تحلیل اقتصادی

تکرار خوشی

چرا بازار سهام هفته را با رشد اقتصاد کرد؟

◀ مهتاب شهریاری
<i>گروه اقتصاد</i>

بورس تهران درحالی معاملات اولین روز هفته خود را به پایان رساند که در پایان این روز معاملاتی شاخص کل ۳۶/۰ درصد بالاتر از آخرین نقطه هفته گذشته قرار گرفت تا برای پنجمین روز متوالی صعودی باشد اما شاخص هم‌وزن در ادامه افت چهارشنبه، دیروز هم ۱۹/۰ درصد کاهش ارتفاع داشت و به سطح ۸۴۶ هزارواحدی ریزش کرد.

در جریان معاملات دیروز ارزش معاملات ۸۷۰۰ میلیارد تومان به ثبت رسید و در مجموع ۲۳۳ میلیارد تومان پول حقیقی از بازار خارج شد تا در شروع هفته، پول به سمت صندوق‌های طلا روانه شود، صندوق‌هایی که البته معاملاتی سراسر منفی را به ثبت رساندند. ارزش معاملات خرد، اگرچه نسبت به میانگین هفته گذشته بیشتر بود ولی بعد از دو روز که این پارامتر بالای ۱۰ هزار میلیارد تومان به ثبت رسیده بود دوباره به زیر ۱۰ هزار میلیارد تومان برگشت. ماجرای استیضاح وزیر اقتصاد و همچنین میهم بودن چشم‌انداز روابط سیاسی کشور، دو ریسکی است که در شرایط کنونی بازار سهام را در تنگنا قرار داده است. ابهامات حاکم بر بازار سهام همچنان ادامه‌دار است و این موضوع مانع از فتح رمز روانی ۳ میلیون‌واحدی توسط بورس شده است. معاملات بورس تهران در نخستین روز هفته با رشد شاخص کل و افت شاخص هم‌وزن همراه بود. افزایش تقاضا در ابتدای معاملات دیروز، موجب رشد شاخص کل تا سطح ۲ میلیون و ۸۶۲ هزارواحدی شد اما با افزایش عرضه‌ها در کلیت بازار، شاخص تا سطح ۲ میلیون و ۸۵۴ هزار واحدی عقب‌نشینی کرد.

رشد ۳۶/۰ درصدی در نماگر اصلی بازار سهام درحالی اتفاق افتاد که شاخص هم‌وزن که وضعیت نامداهای کوچک بازار را نشان می‌دهد، در معاملات دیروز شاهد افت ۱۹/۰ درصدی بود. دیروز مجدداً ارزش معاملات به سطوح کمتر از ۱۰ هزار میلیارد تومان بازگشت و این پارامتر رقم ۷۲ هزار و ۷۱۲ میلیارد تومان را ثبت کرد. همچنین ۲۳۳ میلیارد تومان پول حقیقی نیز از گروونه معاملات سهام خارج شد. در پایان بازار باز ۶۷ درصد از نمادها در محدوده سرخ تابلوی معاملات جای گرفتند و ۳۳ درصد دیگر نیز سبزپوش بودند. در میان گروه‌های صنعت، بیشترین ارزش معاملات متعلق به گروه خودرویی بود که بیش از هزار میلیارد تومان دیروز معامله شدند. در جریان معاملات دیروز ارزش معاملات ۸۷۰۰ میلیارد تومان به ثبت رسید و در مجموع ۲۳۳ میلیارد تومان پول حقیقی از بازار خارج شد تا در شروع هفته، پول به سمت صندوق‌های طلا روانه شود، صندوق‌هایی که البته معاملاتی سراسر منفی را به ثبت رساندند. ارزش معاملات خرد، اگرچه نسبت به میانگین هفته گذشته بیشتر بود ولی بعد از دو روز که این پارامتر بالای ۱۰ همت به ثبت رسیده بود دوباره به زیر ۱۰ هزار میلیارد تومان برگشت. در میان گروه‌های صنعت، بیشترین ارزش معاملات متعلق به گروه خودرویی بود که بیش از هزار میلیارد تومان دیروز معامله شدند. خودرو و خسپا یا دیروز در مجموع پیش از ۱۰۰ میلیارد تومان ورود پول داشتند و با صف خرید به کار خود خاتمه دادند. بعد از خودرویی‌ها محصولات شیمیایی و بانکی‌ها در رتبه‌های بعدی از نظر ارزش معاملات قرار گرفتند. این سه گروه همچنین با ورود پول همراه بودند؛ به طوری که بیش از ۹۸ میلیارد تومان وارد گروه بانکی و ۸۴ میلیارد تومان هم وارد نمادهای خودرویی شد. به عقیده برخی تحلیلگران، بازار سهام به جهت وجود ریسک‌های سیستماتیک فراوان، همواره تحت تأثیر تحولات مهمی قرار داشته که توانسته روند آن را در کوتاهمدت و میان‌مدت تحت تأثیر قرار دهد. از یک‌سو، تصمیمات کلان اقتصادی در داخل کشور مانند استیضاح وزیر اقتصاد و واگذاری ایران‌خودرو به بخش خصوصی و همچنین افزایش سرمایه خودروسازان بزرگ، و از سوی دیگر، رویدادهای بین‌المللی مانند سیاست‌های ترامپ و مذاکرات صلح اوکراین و روسیه، همگی در تعیین مسیر آینده بورس نقش بسزایی دارند. یکی از عوامل کلیدی تأثیرگذار بر فضای اقتصادی جهانی، تصمیمات اقتصادی و سیاسی دونالد ترامپ است. همچنین سیاست‌های تنش‌زا ازجمله تنش‌های تجاری با چین و کانادا می‌تواند نوسانات شدیدی در بازارهای مالی ایجاد کند. در مجموع بازار سهام روزهای پر ابهامی را پیش‌رو دارد و کسی نمی‌داند وضعیت بازار چگونه خواهد شد. با این حال، احتمال آمدن روزهای بهتر بیشتر است.

آگهی مفقودی

اصل گواهی پایان کار ساختمان متعلق به آقای ایرج رجبی، به جهت فعالیت در ساختمان احدائی به شماره پلاک ثبتی ۱۳۴۹/۱۳۹ به نشانی ایلام جاده کرمانشاه، که بنا به درخواست شماره ۱۴۵۲۳/۹ مورخ ۱۳۸۴/۱۱/۰۹ پایان کار ساختمان آن تایید و در تاریخ ۱۳۸۵/۶/۹ به ثبت رسیده است، مفقود گردیده و از درجه اعتبار ساقط می گردد.

فرهنگ

دیدار با آقای نویسنده

دیدار معاون وزیر با ابوتراب خسروی

سرپرست معاونت فرهنگی وزارت ارشاد در جریان سفر خود به استان فارس با ابوتراب خسروی، نویسنده برجسته و برنده جایزه کتاب سال، دیدار کرد. در این دیدار خسروی از مشکلات نویسندگان سخن گفت و درباره آخرین اثر خود که در صف انتشار قرار دارد، توضیحاتی ارائه کرد. محسن جوادی، سرپرست معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، در سفر خود به استان فارس در منزل ابوتراب خسروی، نویسنده نامدار ایرانی حاضر شد و با وی دیدار و گفت‌وگو کرد. این دیدار که با محوریت بررسی مسائل و مشکلات اهل قلم برگزار شد، فرصتی بود تا خسروی از چالش‌هایی که نویسندگان این روزها با آن مواجه‌اند، سخن بگوید. در این نشست، خسروی ضمن اشاره به دغدغه‌های نویسندگان در حوزه نشر و مجوز آثار، از آخرین اثر خود که در صف انتشار قرار دارد، صحبت کرد. جوادی نیز با تاکید بر اهمیت حمایت از بزرگان ادبیات کشور، قول مساعدت داد تا مراحل اخذ مجوز آثار آنها را تسهیل کند. ابوتراب خسروی از برجسته‌ترین چهره‌های ادبیات معاصر ایران به‌شمار می‌رود. او از نویسندگانی است که سبک خاص و بدیعی در روایت‌پردازی دارد. در کارنامه ادبی او آثار درخشانی همچون «اسفار کاتبان»، «ملکان عذاب»، «آواز پر جبرئیل»، «رود راوی»، «دیوان سومنات»، «هاویه» و «ویران» دیده می‌شود. خسروی تاکنون جوایز معتبر ادبی بسیاری را از آن خود کرده است که ازجمله آنها می‌توان به جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی ایران، جایزه مهرگان ادب، جایزه جلال آل‌احمد، جایزه هوشنگ گلشیری و جایزه شهید غنی‌پور اشاره کرد. همچنین در سال ۱۳۹۷، مراسمی به پاس خدمات ارزشمند او در عرصه ادبیات، به همت بنیاد نخبگان استان فارس و با همکاری اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی این استان برگزار شد که جمعی از استادان، نویسندگان و علاقه‌مندان به ادبیات در آن حضور داشتند.

*

نظامی و مولوی حکیمان و عارفان پارسی هستند

نامه رئیس انجمن مفاخر به موسسه اکو

رئیس انجمن آثار و مفاخر فرهنگی در نامه‌ای خطاب به رئیس موسسه فرهنگی اکو تاکید کرد: حکیم نظامی و مولوی؛ دو نابغه روزگار، از فرزندان نامدار پارسی و متعلق به حوزه فرهنگ و تمدن این کهن سرزمین به‌شمار می‌روند. پس انتشار تقویمی از سوی موسسه فرهنگی اکو که در آن تعدادی از مفاخر و مشاهیر ایران در زمره مشاهیر کشورهای دیگر درج شده بودند؛ به محض اطلاع واصله، رئیس انجمن آثار و مفاخر فرهنگی، طی نامه‌ای به رئیس موسسه فرهنگی اکو تاکید کرد که جهت رفع اشتباه صورت گرفته، اقدام عاجل نموده و پس از اعمال اصلاحات لازم، نسبت به انتشار این تقویم اقدام نماید. در بخشی از نامه محمود شالویی، مشاور وزیر فرهنگ و رئیس انجمن آثار و مفاخر فرهنگی، خطاب به سعدخان، رئیس موسسه فرهنگی اکو که به دو زبان فارسی و انگلیسی در تاریخ هفتم اسفندماه جاری به آن موسسه ارسال شده بود، آمده است: «حکیم نظامی و مولوی؛ دو نابغه روزگار، از فرزندان نامدار پارسی و متعلق به حوزه فرهنگ و تمدن این کهن سرزمین به‌شمار می‌روند و بی‌هیچ تردیدی در زمره حکیمان و عارفان پارسی قرار می‌گیرند. چه اینکه حکیم نظامی در «پنج‌گنج» خود، از «ایران» به‌عنوان «دل عالم» تعبیر می‌کند. ضروری است تا موسسه فرهنگی اکو در اسرع وقت جهت اصلاح اشتباهات صورت گرفته در تقویم منتشره، با درک دقیق از اهمیت و حساسیت‌های فرهنگی، اقدامی شایسته و بایسته مبذول نماید. حفظ و تقویت پیوندهای فرهنگی و تاریخی میان ملت‌های منطقه، در گرو احترام و پاسداشت مفاخر فرهنگی و مشاهیر تاثیرگذاری است که میراث عظیم آنها مملو از اندیشه‌های اخلاقی و انسانی خاصه توجه به هویت ملی و ریشه‌های اصیل فرهنگی آنان است».

سعدخان، رئیس موسسه فرهنگی اکو نیز پس از دریافت این نامه، طی پیامی به رئیس انجمن آثار و مفاخر فرهنگی اطمینان داد که تنظیم این تقویم عامدانه نبوده و جهت‌گیری خاصی مدنظر تنظیم‌کنندگان نبوده است؛ تصریح کرد که این تقویم پس از رفع اشکالات و اعمال اصلاحات لازم به صورت گسترده منتشر خواهد شد. وی در این پیام تاکید کرد که مفاخر پارسی‌زبان ارزش و اهمیت فراوانی در ایران و جهان علم، ادب، فرهنگ و هنر دارند.

کافه

وقف ایران

آیین چهلمین سال تأسیس مرکز دایره‌المعارف بزرگ اسلامی

آیین چهلمین سال تأسیس مرکز دایره‌المعارف بزرگ اسلامی صبح شنبه ۱۱ اسفند با سخنرانی سیدکاظم موسوی‌بجنوردی، سیدعباس صالحی، ژاله آموزگار، مصطفی محقق‌داماد، احمد مسجدجامعی و غلامعلی حدادعادل در مرکز همایش‌های بین‌المللی رایزن برگزار شد.

دایره‌المعارف وقف ایران است

سیدکاظم موسوی‌بجنوردی، رئیس مرکز دایره‌المعارف بزرگ اسلامی در متنی مکتوب و در سخنانی گفت: «اکنون بیش از ۴۰ سال از آن روز می‌گذرد که مرکز دایره‌المعارف بزرگ اسلامی در زمستان ۱۳۶۲ به ثبت رسید. راهی دراز و پرفرازونشیب پشت سر گذاشته‌ایم. انتشار دایره‌المعارف بزرگ اسلامی به سه زبان فارسی، عربی و انگلیسی، دستاورد بزرگ این مرکز است که فارسی آن به مجلد ۲۵ رسیده و جلد ۲۶ نیز در آستانه‌انتشار است. دانش‌نامه‌های تخصصی دیگر هم در دست تألیف و تدوین است که مجلداتی از آن‌ها نیز منتشر شده است؛ مانند: دانش‌نامه ایران، دانش‌نامه حقوق ایران، دانش‌نامه هنر ایران، دانش‌نامه زبان‌ها و گویش‌های ایرانی، دانش‌نامه خلیج‌فارس و دانش‌نامه ایران باستان. هم‌چنین تألیف و تدوین مجموعه ۲۰جلدی تاریخ جامع ایران و مجموعه پنج‌جلدی جغرافیای جامع ایران را بر این کارنامه باید افزود. همکاری شمار قابل توجهی از متخصصان ایرانی و گاه غیرایرانی، یکی از بزرگ‌ترین و مهم‌ترین دستاوردهای این مرکز در سطح ملی است. شورای عالی علمی مرکز همواره جمعی از بزرگان علم و تحقیق و فرهنگ ایران در نیم قرن اخیر بوده است. از همه مهتر، نسلی از محققان و پژوهش‌گران جوان در طی این ۴۰ سال در کار تحقیق و تألیف و ویرایش پرورش یافتند که مرکز همواره به آن‌ها افتخار می‌کند و آن‌ها را سرمایه‌های بی‌همتای فرهنگ ملی می‌داند. فکر تألیف یک دایره‌المعارف برای شناخت بهتر و عمیق‌تر فرهنگ و تمدن ایرانی و اسلامی در شرایط سال‌های پس از پیروزی انقلاب اسلامی عجیب و بسی دور از دسترس به نظر می‌رسید. با آن که هزاران کتاب و مقاله در موضوعات گوناگون مربوط به فرهنگ و تمدن اسلامی و ایرانی به زبان‌های مختلف نوشته و منتشر شده است، این‌طور به نظر می‌رسید که برای شناخت کمابیش کافی و جامع این فرهنگ عظیم و گسترده، به دانش‌نامه‌ای خاص نیاز داریم؛ آن هم به صورتی که حاصل تحقیق و تفکر ایرانیان باشد. در مشورت‌های اولیه، غالب اهل فکر و نظر، با توجه به دشواری‌ها و سختی‌های دانش‌نامه‌نگاری در ایران، تحقق چنین هدفی را دور از دسترس و بعید و حتی ناممکن می‌دانستند. توصیه اغلب ایشان بود که حداکثر دایره‌المعارف اسلام، چاپ لیدن، ترجمه و در صورت لزوم، موادی به‌صورت محدود بر آن افزوده و موارد خاصی هم اصلاح شود، اما من امیدوار بودم و با همان امکانات بسیار اندک کار را آغاز کردم. در حین کار و با ملاحظه نخستین نمونه‌های مقالات که البته هنوز بسیار ابتدایی بودند، به این نتیجه رسیدم که برای رفع فقر و نقص منابع و برای تألیف و تدوین چنین دایره‌المعارفی به کتابخانه‌ای بزرگ و خاص نیاز هست و کتابخانه‌های موجود کشور هیچ‌یک کافی نیست. در آغاز کار با امکاناتی محدود، کار گزینش مداخل و فیش‌برداری با همکاری چند دوست و همکار و گاه اعضای از خانواده آغاز شد. روشن بود که باید شماری از دانشمندان و اهل فکر و نظر و تحقیق، تألیف و تدوین مقالات را برعهده گیرند. نخست زندیاد دکتر احمد تفضلی به ما پیوست و از همان آغاز دل بدین کار بزرگ سپرد. با لطف و حمایت بی‌دریغ او و ریاست کتابخانه، استادان بزرگی چون دکتر عباس زریاب‌خویی، دکتر سیدفتح‌الله مجتبی‌ای و دکتر آذرتاش آذرنوش دعوت ما را پذیرفتند. با حضور این بزرگواران بود که اندک‌اندک شورای عالی علمی مرکز با حضور استادان دیگر تکمیل شد. بدین ترتیب، مرکز دایره‌المعارف بزرگ اسلامی پای گرفت و ما کوشش کردیم نیازهای فرهنگی و ملی را بشناسیم و براساس آن پیش برویم. این مرکز، نگاهبانی از فرهنگ ملی و زبان فارسی را از آغاز بر عهده خویش شناخته و بر همین اساس حرکت کرده است. در یک کلام، این مرکز و کتابخانه آن و هر آنچه داشته و خواهد داشت، وقف ایران و مردم ایران است».

بجنوردی از همه استادانی که از آغاز کار، مشعل این مرکز علمی را روشن نگاه داشتند و اکنون روی بر تقاب خاک نهاده‌اند قدردانی کرد و پس از ذکر نام آنها گفت: «هم‌چنین قدردانم از آیت‌الله مهدی کروی که از لحظه آغاز این حرکت به ما یاری رساندند و از هر آنچه می‌توانستند دریغ نکردند. من همه عمر، چه در دوران سیاست‌ورزی و چه در روزگار فرهنگ‌مداری، سر آن داشتم تا کاری برای ایران کنم و دمی و آبی از آن عدول و نزول نوزیدم و اکنون خوشحال و خشنودم که چهار دهه از عمر ۸۲ساله‌ام، مصروف و مشغول کاری شد که نه‌فقط امروز، که ایرانیان آینده نیز از آن سود خواهند برد و نام فرهنگ شکوهند ایران را پرآوازه و بلندتر به خواهد کرد».

در ادامه، سیدعباس صالحی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی گفت: «ما علاقه‌مندان حوزه فرهنگ و کتاب در دهه ۱۳۴۰، ۱۳۵۰ و ۱۳۶۰ احساس غبن می‌کردیم که جریان دایره‌المعارف‌نویسی در ایران یک تأخر تاریخی داشت. کتاب‌های جامع داشتیم و

تازه‌های ادبیات و هنر

کم نبودند مفاتیح‌العلوم‌ها، نفایس‌الفنون‌ها و نهایت‌العلوم‌ها، اما دایره‌المعارف‌نویسی چیز دیگری است. خبر تأسیس مرکز اسلامی در ۱۳۶۲ منتشر شد و در زمستان ۶۲ شروع به کار کرد و بعد ۱۳۶۳ رسماً آغاز شد و بعد ۱۳۶۷ اولین جلد دایره‌المعارف منتشر شد. اتفاقاتی که یکی بعد از دیگری در این مرکز شکل گرفت، احساسی از غرور ملی ایرانی و اسلامی را پدید آورد». سپس با حضور حسین سیمایی صراف، وزیر علوم، غلامعلی حدادعادل، رئیس فرهنگستان زبان و ادب فارسی، ژاله آموزگار، نظام‌الدین زاهدی، سفیر تاجیکستان در ایران، مصطفی معین و محمدحسن سمسار از کتاب «چل چراغ» (درباره دایره‌المعارف بزرگ اسلامی) به کوشش حمیدرضا محمدی رونمایی شد و محمدی توضیحاتی درباره روند گردآوری این کتاب ارائه کرد.

کارنامه درخشان

در ادامه ژاله آموزگار، استاد زبان‌های باستانی در سخنانی گفت: «۱۵سالگی، اوج نبوغ جسمانی و ۴۰سالگی نشان از بلوغ فزائگی دارد، این موسسه عالی قدرمدت‌ها پیش دوران بلوغ جسمانی را گذرانده است و اکنون در چهلمین سال پایه‌گذاری می‌تواند با افتخار سرش را بالا بگیرد و به کارنامه درخشانش بیالدد. در این جمع مسلماً شخصیت‌هایی هستند که به مراتب بهتر از من می‌توانند از آغاز فعالیت این مجموعه علمی و پژوهشی که در اسفند ۱۳۶۲ موجودیت یافته است، سخن بگویند چون من جزء اولین‌ها نبودم، ولی از طریق زندیاد دکتر احمد تفضلی از فعالیت‌های علمی این موسسه آگاهی داشتم. همه ما به تجربه دریافتیم که در ایران نهادهایی موفق بودند که بیشتر غیردولتی بودند و قائم به بنیان‌گذاری مصمم و معتقد و علاقه‌مند به اهدافی که نهاد به خاطر آن اعلام وجود کرده است. کاظم بجنوردی بسیار مفید و موثر بوده است، او برای پیشبرد اهداف این موسسه از هیچ تلاشی دریغ نکرد و به نظر من کاری کرد کارستان. او دانشمندان متخصص، دانشمندان کاراگاه و برجسته‌ای را دعوت به کار کرد که برخی از آن‌ها در آن زمان به غلط مضروب بودند، توجه به فهرست نام بزرگانی که دایره‌المعارف با خدمات آنان موجودیت علمی خود را یافته، بهترین شاهد این مدعاست. اولین‌باری که من به ساختمان مرکز رفتم برای شرکت در برگزاریت علامه زریاب‌خویی بود که بسیار پریار و آبرومند برگزار شد، اگر جو آن دوران را درنظر بگیریم اهمیت برگزاری چنین محفلی صد برابر می‌شود. دایره‌المعارف بزرگ اسلامی همچون نهال سرسبزی با چنین حسن‌نیتی پا گرفت و با صمیمیت و یک دلی اعضا و همکاران دلسوزان آبیاری‌اش کردند و اکنون درخت برومندی شده است که جلد ۲۶ آن در شرف انتشار است. شاخه‌های پریار دیگری از آن سر کشیدند هم‌چون دانش‌نامه ایران، دانش‌نامه فرهنگ مردم و بسیاری دیگر. البته تا آن نهال رشد کند رویدادهای بسیاری پیش‌آمد، پستی‌ها و بلندی‌های بسیار دید، قهر و آشتی بسیار، بی‌مهر و آفرین بسیار بر سر راه بود و این درخت توموند و پریار در مسیر بادهای موسمی آزاددهند و حتی گربادهای ویران‌کننده قرار گرفت، ولی از آنجا که ریشه در خاک ایران عزیز داشت و نیت پایه‌گذار آن پاک بود، از پا درنیامد و هم‌چنان راست‌قامت ماند. آرزو کنیم شرایطی فراهم شود که جوانان مستعد ما انگیزه بیاورند و جایی برای عرضه مهارت‌های خود داشته باشند. به نسل جوان بیشتر اعتماد کنیم، زمینه کاری برایشان فراهم کنیم، قبول‌شان داشته باشیم، آن‌ها را به کار بگیریم و صمیمانه در کنارشان بمانیم. نسل جوان‌مان را دریابیم که ثروت واقعی ما آنها هستند».

با سینه‌ای گشاده و دستی خالی

سیدمصطفی محقق‌داماد نیز در سخنانی گفت: «۴۰ سال قبل به انگشت سلیمانی یکی از سلاله‌های حضرت زهرا این بنیاد نهاده شد. شخصی با کوله‌باری از تجربه، رنج‌دیده و سسر و گرم دهر چشیده، آزرد از رنج و ظلم و ستم به مدت مدیدی در زندان ستم‌شاهی و اینک با شرح صدری وسیع که گویا دعای موسی را برایش مستجاب ساختند، با سینه‌ای گشاده و با دستی خالی و شجاعتی انقلابی که یادم افتاد به این‌که موضوعات مقداری ژنتیک است. از استادان مرحوم

آیت‌الله اصفهانی‌نای بزرگوار پیشنهاد کردند مرجعیت را قبول کند درحالی که حتی خانه نداشت و آه در بساط نداشت و حوزه نجف خرج داشت اما پذیرفت و به زودی مشکلات حوزه حل شد. روزی در معیت ایشان [موسوی‌بجنوردی] بودم، آه در بساط نداشت، ولی سینه‌ای گشاده داشت و گوی همه چیز برایش حل بود. آنچه برایم جالب بود این است که دعای ابراهیم نیز درباره ایشان مستجاب شده بود و مدتی نگذشت اتاق ششورا پر از استادان درجه یک شد، همه با عشق و علاقه دعوت ایشان را پذیرفتند و به گرد جلسه شورا درآمدند و خامه در دست گرفتند و مقالات را نوشتند. کاری که دایره‌المعارف کرد، نشان داد شخصیت‌های فراموش‌شده‌ای در کشور بودند. البته این کار بزرگ انجام شد اما مخفی نماند که کودکانی بودند که وقتی شیء عظیمی را می‌بینند، می‌ترسند و خم می‌شوند و ریگی را برمی‌دارند و پرتاب می‌کنند، کودکانی این کردارهای زشت را کردند اما این مرد بزرگ نهراسید و خم به ابرو نیارود و گاه با لبخند می‌گذشت. عزیزی در اینجا تربیت شدند که آینده این بنیاد را حفظ خواهند کرد. همه فعالیت‌ها سرمایه‌های عظیمی برای این کشور خواهند بود».

وقف بزرگ علمی به خاطر حب ایران

احمد مسجدجامعی، قائم‌مقام رئیس مرکز دایره‌المعارف بزرگ اسلامی نیز سخنانی گفت: «یکی از قدیمی‌ترین نهادهای ذیل قانون اساسی مشروطیت، شورای تدوین سیاست‌های فرهنگی با عنوان شورای عالی آموزش و پرورش بود، چیزی مانند شورای عالی انقلاب فرهنگی و کسانی چون دهخدا، ملک‌الشعرا بهار، فروزانفر، محمدعلی فروغی و سیدمحمد مدرس‌لاهیجی در این شورا حضور داشتند. در جلسای تصمیم گرفته می‌شود، برای رشد فکری و فرهنگی مبنایی گذاشته شود که «حب وطن، حب دیانت و حب اخلاق» در شورایی در این سطح تصویب می‌شود که منشأ اثر نیز بوده است. حدود ۱۰۰ سال از این مصوبه گذشته است، حب وطن، دیانت و اخلاق چندان پایدار نبوده است؛ گاهی در سیاست فرهنگی به سمت باستان‌گرایی افراطی که به نژادپرستی تنه می‌زد رفتم و گاه به سمتی که به ایران باستان و به پیوستگی فرهنگی توجه نمی‌شد. کار بجنوردی پرداختن به مسأله «حب ایران» بود و ایران را در کلیت خود پرداخته است. اگر بخواهم تعبیری از آقای بجنوردی ارائه کنم، هرچند نمی‌توانم به صورت شفاف تعریف کنم، «آقا» است. اکنون این دریدال [موسوی‌بجنوردی] این زحمت عظیم را وقف مردم، تاریخ ایران و تمدن ایران کرد. کار بزرگی است که ایشان انجام داد و از این جهت آقااست که اهل معامله نیست. این وقف، وقف بزرگ علمی است. قبلاً وقف آموزشی داشتیم که مرحوم هاشمی‌رفسنجانی انجام داده بود و این وقف بزرگ علمی است».

رفیق هستیم، نه رقیب

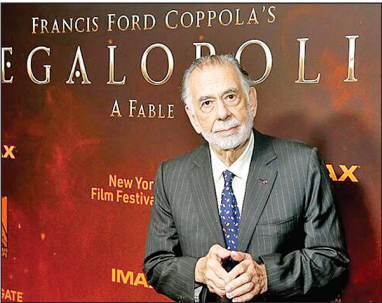
غلامعلی حدادعادل، رئیس فرهنگستان زبان و ادب فارسی و رئیس بنیاد دایره‌المعارف اسلامی سخنران پایانی مراسم چهلمین سالگرد تأسیس مرکز دایره‌المعارف بزرگ اسلامی بود. او با اشاره به دوستی ۴۰ساله و نوعی همکاری در بنیاد دایره‌المعارف اسلامی، گفت: «شاید در اذهان ما را رقیب یکدیگر بدانند اما بیش از آن که رقیب باشیم، رفیق یکدیگریم، دو موسسه بزرگ که هر دو به عنوان قدیمی‌ترین نهادهای علمی مشغول فعالیت هستند که رقابتی هم بین آن‌ها وجود دارد. گاه مدخل‌هایی هم یکسان است و سعی کردیم این رقابت زبان‌بخش و فرساینده نباشد و این رقابت انگیزاننده باشد. تصورمان این است که فرهنگ ایران آنقدر ظرفیت دارد که دو موسسه درباره موضوعی واحد کار کنند، زیرا سرمایه‌گذاری برای آینده است که استادان گذشته را حفظ و از وجودشان استفاده کرده و در دامن این استادان نسل آینده تربیت می‌شود». در پایان با حضور حدادعادل، موسوی‌بجنوردی، محقق‌داماد، مسجدجامعی و علی بهرامیان از جایگاه علمی جمعی از اعضای دایره‌المعارف بزرگ اسلامی ازجمله سیدفتح‌الله مجتبی‌ای، محمدحسن سمسار، علی بلوکباشی، رفیع، محمد خاکی، ژاله آموزگار و عنایت‌الله مجیدی (رئیس کتابخانه مرکز) تجلیل شد.

گزارش سینمای جهان

از قوانین بز دلانه پیروی نکردم

واکنش کاپولا

به دریافت تمشک طلایی بدترین کارگردانی

فرانسیس فورد کاپولا به معرفی او به عنوان بدترین کارگردان سال هالیوود در جوایز سالانه تمشک طلایی واکنش نشان داد و گفت: تعداد کمی جسارت مقابله با جریان غالب فیلم‌سازی معاصر را دارند.

چهل‌وپنجمین دوره جوایز تمشک طلایی برای معرفی بدترین‌های سال هالیوود، برگزیدگان خود را شناخت و فیلم «مگالوپلیس» پروژه ۱۲۰ میلیون دلاری فرانسیس فورد کاپولا، تمشک طلایی بدترین کارگردانی و بازیگر مکمل مرد (جان ویت) را دریافت کرد.

همچنین «مادام وب» به عنوان بدترین فیلم سال انتخاب شد و «جوکر: جنون مشترک» هم برنده تمشک طلایی بدترین دنباله سینمایی نام گرفت. در شاخه بازیگر نقش اصلی مرد نیز «جری ساینفید» برای فیلم «بدون یخ» تمشک طلایی گرفت و داکوتا جانسون هم برای فیلم «مادام وب» بدترین بازیگر زن شد. جایزه تمشک طلایی نقش مکمل زن هم به ایمی شومر برای فیلم «بدون یخ» رسید.

فرانسیس فورد کاپولا، کارگردان افسانه‌ای سینما، با انتشار پستی در اینستاگرام از دریافت چندین نامزدی تمشک طلایی (رازبری) برای فیلم علمی‌تخیلی‌اش «مگالوپلیس» ابراز خوشحالی کرد. او این نامزدی‌ها را نشانه شجاعت خود در خلاف جهت جریان اصلی سینما دانست و از همکارانش برای ساخت این اثر هنری تقدیر کرد.

کاپولا نوشت که جایزه تمشک طلایی برای او یک افتخار ویژه است چراکه تعداد کمی جسارت مقابله با جریان غالب فیلم‌سازی معاصر را دارند. او تأکید کرد: «در جهان ویران امروزی، که به هنر نمره‌هایی مانند مسابقات کشتی حرفه‌ای داده می‌شود، من انتخاب کردم که از قوانین بز دلانه‌ای که توسط صنعت سینما وضع شده‌اند، پیروی نکنم. صنعتی که آنقدر از ریسک کردن می‌ترسد که با وجود استعدادهای جوان فراوان، ممکن است نتواند فیلم‌هایی خلق کند که ۵۰ سال بعد همچنان زنده باشند».

او افزود: «چه افتخاری است که در کنار فیلم‌سازی بزرگ و شجاعی مانند ژاک تاتی قرار بگیرم، کسی که خود را کاملاً ورشکسته کرد تا یکی از محبوب‌ترین شکست‌های سینما، یعنی «پلی‌تایم» را خلق کند! از تمام همکاران درخشانم که در ساخت اثر هنری «مگالوپلیس» به من پیوستند، صمیمانه تشکر می‌کنم. بیایید به خودمان یادآوری کنیم که گیشه فقط مربوط به پول است و مانند جنگ، سیاست و حماقت، جایی در آینده ما ندارد».

کاپولا در صحبت‌های مربوط به این فیلمش تلاش کرده است «مگالوپلیس» را به عنوان یکی از آثار کلاسیبی معرفی کند که در زمان خود توسط منتقدان نادیده گرفته شده‌اند.

یک تریلر از «مگالوپلیس» نیز رویکردی مشابه داشت و نقل‌قول‌هایی از منتقدان مشهور را نشان می‌داد که به آثار کلاسیک کاپولا مانند «اینک آخرالزمان»، «مکالمه» و «پدرخوانده» نقدهای تندوتیز وارد کرده بودند. با این حال، این تریلر پس از مشخص شدن جعلی بودن تمامی نقل‌قول‌ها از اینترنت حذف شد.

«مگالوپلیس»، پروژه حماسی علمی‌تخیلی مورد علاقه کوپولا، که با نقدهای بسیار منفی مواجه شد و تنها ۱۴ میلیون دلار از ۱۲۰ میلیون دلار هزینه تولیدش را در گیشه به دست آورد (بخش عمده این هزینه از طریق فروش دارایی‌های کوپولا تأمین شده بود)، در ۶ رشته ازجمله بدترین فیلم، بدترین کارگردانی و بدترین فیلمنامه نامزد تمشک طلایی شده بود.

مفاخر کاریگاتوری

تلویزیون با ساخت سریال پوریای ولی به دنبال چه روایتی است

فرزانه متین

گروه سینما

بسیاری از مشاهیر و مفاخر ایران‌زمین هستند که کمتر فیلم‌سازی به سراغ آنها رفته است. درحال حاضر بازار آثار کم‌مدی یا آثار اجتماعی ضعیف به حدی زیاد شده است که کارگردانان ترجیح می‌دهند، اثری راحت‌الحقلم را بسازند.

به تصویر درآمدن مشاهیر بزرگ در درجه اول، علاقه فیلمساز را می‌طلبد. برخی گمان می‌کنند برای ساخت چنین سوژه‌هایی باید به سراغ تلویزیون بروند از این‌رو نیازمند سرمایه‌های هنگفت از سوی مسئولان صداوسیما هستند.

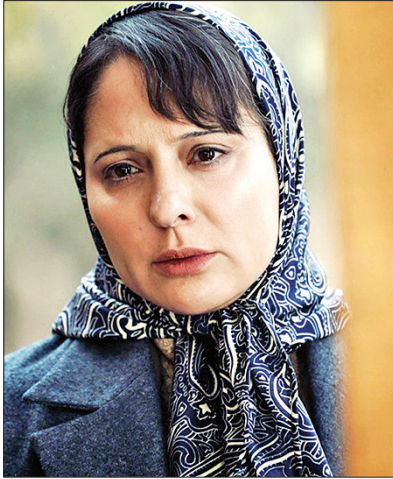
اما می‌توان با هزینه‌های متوسط آثار فاخری چون «کمال‌الملک» اثر زندیاد علی حاتمی یا «غلامرضا تختی» اثر بهرام توکلی را ساخت و تماشاگر را با فرازونشیب‌های زندگی این افراد برجسته آشنا کرد. آن هم به دور از هر گونه شعارزدگی و پرداختن به حاشیه‌هایی که به فیلم آسیب بزند. این دو فیلم ازجمله آثاری هستند که به واقعیت وفادار ماندند. علی حاتمی، سعدی سینمای ایران در یک فیلم سینمایی، مخاطب را با شخصیت

کمال‌الملک با بازی درخشان مرحوم جمشید مشایخی آشنا کرد. نقاش برجسته ایرانی که به دربار ناصری وارد می‌شود و تا اوایل دوران پهلوی زندگی کرد. حاتمی از افراد منحصر‌به‌فرد در دیالوگ‌نویسی سینمای ایران به خوبی توانست روایت زندگی این نقاش بزرگ از دوران جوانی تا مرگ را نشان دهد که در فاصله طولانی شاهد حوادث تاریخی فراوانی در مملکت بود و اینکه دیدگاهش در مورد بسیاری از مسائل چگونه دستخوش تغییرات شد را به خوبی به تصویر کشید. در چند سال گذشته نیز توکلی هم به خوبی توانست به داستان زندگی و لایه‌های پیچیده شخصیت غلامرضا تختی از دوران کودکی تا زمان خودکشی وی بپردازد. او با بازیکی از کنار مشاجرات خانوادگی تختی گذشت و داستانش بیشتر حول قصه تختی در روزگاری بود که او را از اوج به سقوط کشاندند. کارگردان توانست، غلامرضا تختی را به عنوان یک فرد معمولی که با چالش‌های روزانه دست‌وپنجه نرم می‌کند اما مشکلات مردم به‌خصوص زلزله‌بومین‌زها از دغدغه‌های اصلی زندگی‌اش بود به زیبایی به تصویر بکشد. پرده آخر زندگی این پهلوان تاثیر بسزایی روی مخاطبان داشت. چندی پیش مخاطب

با دو فیلم «پروین» و «رگ‌های آبی» روبه‌رو شد که هر دو به زندگی مهم‌ترین شاعران زن دوران معاصر در قالب سینما می‌پرداختند که از آثار ضعیف در ژانر بیوگرافی برشمرده می‌شدند. محمدرضا ورزی، کارگردان تلویزیونی، می‌توانست به زندگی و زیست این شاعره محبوب، پروین اعتصامی به دور از حواشی و اضافه‌گویی بپردازد اما متأسفانه این ایده را حیف‌ومیل کرد. او فیلم «پروین» را در لابه‌لای دیالوگ‌های بی‌معنا به صورت برشی از یک داستان ژورنالیستی جلوی دوربین برد که به دل مخاطبان تنشست و فروشی بیش از ۴ میلیاردی در گیشه نصیب آن شد.

ورزی از اساس با ساخت فیلمش درصدد آن بود که نشان دهد در دوران پهلوی، آزادی زنان محدود بوده و بعد از انقلاب، زنان به آزادی دست پیدا کرده‌اند. او در فیلمش به زیست شاعرانه این زن نپرداخت بلکه بخش طولانی فیلم به دوران زندگی زن‌اشوبی او پرداخته شد و بخش دیگری رابطه پروین با یک فرد خیالی به نام آگرن (ملیکا شریفی‌نیا) به نمایش گذاشته شد. او حتی در برخی از موضوعات دست به تحریف داستان زده بود. مدتی بعد در چهل‌وسومین جشنواره فیلم فجر، «رگ‌های آبی» ساخته جهانگیر کوثری در مورد زندگی فروغ فرخزاد به نمایش درآمد که به تصویر نادرست از فروغ پرداخت که باعث نزول این شخصیت برجسته شد و ای کاش کوثری از انتخاب دختر خویش باران برای ایفای نقش فروغ فرخزاد صرف‌نظر می‌کرد. در هر دو صورت این دو کارگردان تصویر کچ‌ومعوجی از زندگی دو شخصیت مهم به نمایش گذاشتند. هر دو اثر نمونه‌ای بارز از استفاده از رانت و پارتی‌بازی در سینمای ایران بود. حالا در لابه‌لای خبرها شنیده می‌شود که قرار است مسعود جعفری‌جوژانی، کارگردان سینما و تلویزیون با محوریت یکی

مناقصه عمومی یک مرحله‌ای فراخوان

شهرداری کرج
سازمان مدیریت پسماند

این سازمان در نظر دارد فراخوان احداث یک خط پالایش ۱۲۰ تنی کود کمپوست و افزایش ظرفیت خط موجود به ۱۲۰ تن با ظرفیت ۵۰ تن کود کمپوست درجه ۱ در هر شیفت کاری، اورهال و جابجایی خط کود گرانوله و بازسازی دستگاه ویندرو ۳۵۰۰ را از طریق مناقصه عمومی یک مرحله‌ای به شماره سیستمی ۱۳/۲۰۰۳۰۹۵۶۳۶۰۰۰۰ از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل بارگذاری فراخوان از دریافت و تحویل اسناد فراخوان تا بازگشایی پاکات از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد.

متقاضیان شرکت در فراخوان در صورت عدم عضویت در سامانه، نسبت به ثبت نام و دریافت گواهی امضای الکترونیکی (به صورت بر خط) برای کلیه ی صاحبان امضای مجاز و مهر سازمانی اقدام لازم را بعمل آورند.

مواد زمانی:

تاریخ انتشار فراخوان: ۱۴۰۳/۱۲/۱۱

مهلت دریافت اسناد فراخوان: ۱۴۰۳/۱۲/۱۳

مهلت ارسال پیشنهادات: ۱۴۰۳/۱۲/۲۳

زمان بازگشایی پاکات: ۱۴۰۳/۱۲/۲۳

هزینه چاپ آگهی به عهده برنده مناقصه می باشد.

متقاضیان می توانند جهت کسب اطلاعات بیشتر به آدرس: کرج میدان امام حسین - انتهای خیابان شهید صدوقی - جنب پمپ گاز - سازمان مدیریت پسماند، واحد امور قراردادهای مراجعه و یا با شماره ۳۲۸۲۲۶۴۳ - ۰۲۶ تماس حاصل فرمائید.

محمدرضا قربانی - رئیس سازمان مدیریت پسماند شهرداری کرج

سال هشتم شماره ۱۹۲۲
یک‌شنبه ۱۲ اسفند ۱۴۰۳

افق

بررسی تحولات سیاسی جهان

مذاکره با اسرائیل وجود ندارد

حازم قاسم، سخنگوی جنبش: درحال حاضر هیچ مذاکره‌ای با حماس درباره مرحله دوم وجود ندارد و اسرائیل می‌خواهد اسراری خود را با امکان از سرگیری جنگ علیه نوار غزه بازگرداند و در اصل اسرائیل از تعهد خود برای پایان دادن به جنگ و عقب‌نشینی کامل از غزه فرار می‌کند و اعلام می‌کنیم، تمدید مرحله اول به شکلی که اسرائیل مطرح کرده، برای ما قابل قبول نیست.

خروج نیکاراگوئه از شورای حقوق بشر

دولت نیکاراگوئه با رد گزارش اخیر گروهی از کارشناسان سازمان ملل مبنی بر اینکه ارتش نیکاراگوئه «به طور فعالانه» در سرکوب تظاهرات ضدولتی در سال ۲۰۱۸ مشارکت داشته از شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد خارج شد و «والدراک خانتشسکه»، وزیر امور خارجه نیکاراگوئه در نامه‌ای به رئیس شورا این نهاد را به نقض استانداردهای عینی خود متهم کرد.

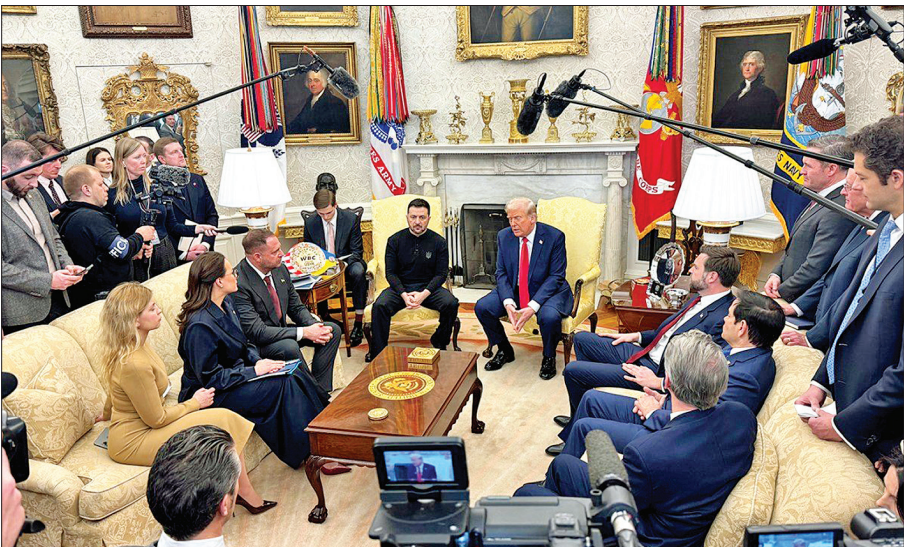

اسرائیل نگران تحرکات ترکیه

رویترز: چهار منبع آگاه اعلام کردند که اسرائیل درحال لابی کردن با آمریکااست تا سوریه را در وضعیتی ضعیف نگه دارد و در این راستا، تل‌آویو خواستار حفظ پایگاه‌های نظامی روسیه در این کشور شده است تا از نفوذ فزاینده ترکیه در سوریه جلوگیری کند. بزرگ‌ترین نگرانی اسرائیل این است که ترکیه وارد عمل شود و از نظم جدید اسلام‌گرایی در سوریه حمایت کند.

تنش در اتاق بیضی

مشاجره ترامپ و زلنسکی در کاخ سفید، شکاف آمریکا و اروپا را بیشتر کرد

آزاد باید از اوکراین حمایت کند». ماریا مالر اشتنرگارد، وزیر خارجه سئوند نیز در این خصوص اعلام کرد «ما در کنار اوکراین که نه تنها برای آزادی بلکه برای تمامی اروپا می‌جنگد، می‌ایستیم». موضع مقامات اتحادیه اروپا و حمایت تمام‌عیار آنها از اوکراین بدون شک یک امر دیپهی به حساب می‌آید اما باید متوجه باشیم که در این راستا اساساً اتحادیه اروپا هم تا یک نقطه و سطح مشخص می‌تواند از اوکراین در برابر روسیه حمایت کند ولی مساله اینجاست که همین روند اگر کنترل نشود، می‌تواند یک جنگ جدید با محوریت روسیه و اروپا را به راه بیندازد.

پوتین برنده شد؟

اینکه کرملین در این فضا از چنین تنش لفظی خوشحال است یا خیر، پاسخش قاعدتاً مثبت است. دیپمتری مدوف، معاون رئیس شورای امنیت روسیه در پیامی در تل‌گرام نوشت: «یک مشاجره لفظی جدی بین دونالد ترامپ، ولودیمیر زلنسکی و جی دی ونس، معاون ترامپ درگرفت. ترامپ برای اولین بار حقیقت را به زلنسکی گفت؛ رژیم کیفی در حال انجام اقداماتی است که ممکن است به افزایش تنش‌ها و در نهایت به وقوع جنگ جهانی سوم منجر شود».

از سوی دیگر ماریا زاخارووا، سخنگوی وزارت خارجه روسیه هم با اشاره به اینکه ولودیمیر زلنسکی، رئیس جمهوری اوکراین در دیدار با دونالد ترامپ در کاخ سفید شکست سختی را تجربه کرده است، خاطرنشان کرد که این موضوع همچنین نشان‌دهنده ضعف سیاسی در بین آن دسته از رهبران اروپایی است که هنوز به حمایت خود از کیف ادامه می‌دهند. وی همچنین افزود که زلنسکی با رفتار خود در طول اقامتش در واشنگتن نشان داد که او خطرناک‌ترین تهدید برای جامعه جهانی و حامی یک جنگ بزرگ است.

این دو اظهارنظر از سوی مقامات رسمی روسیه نشان‌دهنده آن است که مسکو از این جدال و تنش به شدت لذت برده و حالا همین امر بدون شک برای اروپا نگرانی‌های زیادی را به وجود آورده است. مساله در شرایط فعلی این است که روسیه از یک‌سو توانسته مواضع رسمی خود را از زبان ترامپ به زلنسکی بزند اما مساله اصلی این است که به نظر می‌رسد با این روند نه تنها پروژه ترامپ برای انعقاد توافق معادن با اوکراین به حاشیه رفته بلکه در این بین حالا مساله این است که توافقی آمریکا و روسیه بر سر پایان جنگ اوکراین هم با شک‌وشویه روبه‌رو شده است. نکته پایانی این است که ترامپ ممکن است از روی لجباجت، چندی دیگر دیدار با پوتین را ترتیب دهد تا باز هم علاوه بر تحقیر اوکراین، اتحادیه اروپا را هم زیر ضرب قرار دهد و به آنها باز هم بگوید که او خواهان ادامه این جنگ نیست و آنها باید فکری به حال امنیت خود بکنند!

این شاید در واقع لحظه‌ای است که کل یک ملت از نقشه جهان پاک شده بود. یا شاید بدتر از آن، ممکن است رویدادهایی را رقم بزند که فراتر از مرزهای اوکراین را تهدید کنند. تهدیدی که متوجه مابقی اروپا و صدا البته تهدیدی که متوجه بریتانیا خواهد شد و این قابل انکار نیست». طبق گزارش ایندپندنت، شکافی که دونالد ترامپ با تصمیماتش بین آمریکا و اروپا ایجاد کرده با نزاع استثنایی روز جمعه بین رهبران واشنگتن و کیف در تلو یزیون چه بسا عمیق‌تر و وسیع‌تر از قبل خواهد شد.

با گذار از این تحلیل‌ها اگر به اظهارات مقامات اروپایی نگاه کنیم به صورت مشخص می‌توان دید که از این به بعد یک تنش عمیق و جدی میان اروپا و آمریکای ترامپ به وجود خواهد آمد که تاکنون بخش کمی از آن عیان شده بود. اوزرولا فن درلاین، رئیس کمیسیون اروپا در پیامی در شبکه اجتماعی ایکس خطاب به زلنسکی گفت: «شرافت تو، شجاعت مردم اوکراین را ارج می‌نهد» و از او خواست تا «قوی، شجاع و بی‌پاک» باشد. او همچنین تاکید کرد که «او هرگز تنها نیست» و گفت که «ما همچنان برای صلحی عادلانه و پایدار با شما همکاری می‌کنیم».

کایا کالاس، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا نیز اعلام کرد که «اکنون زمان آن رسیده که جهان آزاد یک رهبر جدید پیدا کند؛ چراکه مشخص شد، جهان آزاد به رهبری جدید نیاز دارد».

فریدریش مرتس، رهبر حزب دموکرات مسیحی و صدراعظم آینده احتمالی آلمان اعلام کرد که کشورش «در روزهای خوب و سخت» در کنار اوکراین خواهد ماند و تاکید کرد که در این جنگ وحشتناک، هرگز نباید متجاوز و قربانی را با یکدیگر اشتباه بگیریم». امانوئل ماکرون، رئیس جمهوری فرانسه پس از دیدار پرتش ولودیمیر زلنسکی با دونالد ترامپ با او تماس تلفنی برقرار و اعلام کرد که ما باید به کسانی که از روز اول جنگیدند، احترام بگذاریم». پدرو سانچز، نخست‌وزیر اسپانیا هم در پیامی اعلام کرد: «اسپانیا از اوکراین حمایت می‌کند». همچنین ملانی جولی، وزیر خارجه کانادا در رابطه با این دیدار گفت که «ما در بحران امنیتی قرار داریم. کانادا باید خود را به اروپا و انگلیس نزدیک‌تر کند».

آنانا بربوک، وزیر خارجه آلمان هم گفت: «اوکراین تنها نیست و اروپایی‌ها پشت این کشور هستند. اوکراین از حمایت راسخ آلمان و اروپا بهرمنند خواهد بود». یوناس گار استونر، نخست‌وزیر نروژ هم در این راستا اعلام کرد که دولت نروژ به زودی از پارلمان درخواست خواهد کرد که حمایت مالی خود از اوکراین را افزایش دهد.

جوژپ بورل، مسئول سیاست خارجی پیشین اتحادیه اروپا بیان کرد: «ترامپ و ونس نمایش توهین‌آمیزی برگزار کردند و من از این رفتارها خجالت می‌کشم. آمریکا لایق چیزی‌های بهتر است و جهان

هیچ‌کس فکر نمی‌کرد که دیدار ترامپ و زلنسکی در اتاق بیضی کاخ سفید که روز جمعه و براساس اعلام قبلی برگزار شد به یک تنش تمام‌عیار و تحقیر رئیس جمهور اوکراین بدل شود. زمانی که ویدئوی این مشاجره لفظی را مشاهده می‌کنید به وضوح می‌توان دریافت که نگاه ترامپ و معاون ۴۱ ساله او یعنی جسی دی ونس به اوکراین و زلنسکی، اساساً یک نگاه تماماً بالا به پایین است. بارها ونس سخنان زلنسکی را قطع کرد و گفت «شما باید از ما (آمریکا) سپاسگزار باشید» و او هم سعی کرد تا به نوعی همین سخنان را از زبان جاری کند ولی از سوی دیگر ترامپ به وی حمله کرد.

ترامپ که اساساً زلنسکی را برای امضای توافق معادن به واشنگتن کشانده بود با همان مدل نشستنش بر لبه صندلی، سعی کرد تا یک بازی تیمی با ونس را علیه زلنسکی رقم بزند. او زمانی که معاونش به رئیس جمهور اوکراین حمله کرد کاملاً چشمانش را به دهان ونس دوخته بود و پس از پایان سخنان او، باز هم خطاب به زلنسکی اعلام کرد که «باید از ما برای ارائه کمک‌های نظامی به کیف متشکر باشید». این بازی تیمی موجب شد، زلنسکی عصبانی‌تر شود و شروع به اتخاذ مواضع دیگر بگیرد ولی ترامپ هم این روند را ادامه داد و گفت «شما (اوکراین) کارتی برای بازی علیه روسیه ندارید».

اگر بگویم که تمام مجادله ترامپ و زلنسکی در همین کلمه خلاصه شده بود، گرافه نگفته‌ایم؛ چراکه او اساساً به هر ترتیب آمده است تا از خود یک قهرمان به مردم کشورش و جهان معرفی کند و بگوید که «من این جنگ را تمام کردم، نه بایدن و دموکرات‌ها!» شاید این تحلیل صرفاً یک برآورد شکلی و ابتدایی باشد، اما مساله اینجاست که ترامپ سعی می‌کند همین موضوع ساده را با اعداد و ارقام در هم بیامیزد و به آمریکایی‌ها بگوید که من درحال جبران خساراتی هستم که دموکرات‌ها به اقتصاد و به واسطه حمایت از اوکراین در جنگ علیه روسیه به ایالات‌متحده وارد کرده‌اند.

پیام به بروکسل

همه چیز از دید ترامپ صرفاً اقتصاد و تجارت است و پول! او با تاکید بر منافع ملی خود و فریاد زدن آن با صدای بلند و با پیروی از منشی محافظه‌کارانه به دنبال آن است تا در نهایت بتواند نه تنها به پایگاه اجتماعی خود بلکه به تمام دنیا ثابت کند که آمده است تا باز هم مانند ۲۰۱۷ تا ۲۰۲۱ یک خط کاملاً ناهنجاری و به اصطلاح مستقل را دنبال کند و در این راه چین، اولویت اول و آخر اوست اما طعنه زدن به چین با ایجاد شکاف میان پکن و مسکو محتمل نیست. از سوی دیگر ترامپ با تحقیر زلنسکی سعی داشت تا به اتحادیه اروپا پیام کاملاً واضح مخابره کند: «اگر خواهان جنگ هستید، خودتان هزینه آن را تأمین کنید».

گاردین در گزارش خود در این خصوص نوشته است: «زلنسکی به کاخ سفید آمد تا قراردادی را برای دخالت آمریکا در صنعت معدنی اوکراین امضا کند تا راه را برای پایان دادن به جنگ ۳ ساله هموار کند. رئیس جمهور اوکراین با امتناع از فرار از کیف در هنگام جنگ، ایراد سخنرانی‌های شبانه و بازدید از سربازانش در خط مقدم به چهره‌ای شجاع در اروپا معروف شده است، اما ترامپ که از خدمت سربازی در ویتنام طفره رفته و در جریان شورش ۶ ژانویه ۲۰۲۱ در کاخ سفید مخفی شد، ظاهراً سربازانی که در جنگ می‌میرند را بازنده می‌داند!»

سایمون والترز، تحلیلگر روزنامه ایندپندنت اما از مدلی دیگر به این موضوع نگاه کرده و در گزارش خود نوشته است: «شاید این رویداد، چیزی بیش از یک بخش از تاریخچه تلویزیون به شمار بیاید.

پ.ک.ک آتش بس اعلام کرد

حزب کارگران کردستان در پاسخ به بیانه عبدالله اوجلان چه رویکردی اتخاذ کرد؟

کمیته اجرایی گروه موسوم به حزب کارگران کردستان (پ.ک.ک) با اعلام اینکه در پاسخ به درخواست عبدالله اوجلان، رئیسی حزب کارگران کردستان از (شنبه) آتش بس اعلام می‌شود، تاکید کرد: دستیابی به مسائلی مانند خلع سلاح تنها با رهبری عملی رهبر حزب امکان‌پذیر است.

در بیانیه کمیته اجرایی حزب کارگران کردستان با عنوان «به مردم ملی و افکار عمومی ما» آمده است: ندای عبدالله اوجلان در تاریخ ۷ فوریه با عنوان (ندای صلح و جامعه دموکراتیک) راه را برای همه نیروهای آزادی و دموکراتیک روشن می‌کند و مانیفست دوران تلقی می‌شود. از آنجایی که این مانیفست در بین مردم و بشریت تقویت شده است، ما با کمال احترام به اوجلان درود می‌فرستیم. در این بیانیه تاکید شده که این فراخوان در چارچوب یک روند تاریخی است که از کردستان و خاورمیانه آغاز شده است. در این بیانیه خاطر نشان شد که این گام تأثیر زیادی بر توسعه رهبری دموکراتیک و زندگی آزاد در سراسر جهان خواهد داشت.

این گروه با تاکید بر اینکه راه‌اندازی فراخوان به این شکل گام بسیار مهمی است اما رسیدن به موفقیت آن از اهمیت بیشتری برخوردار است، تاکید کرد: حزب کارگران کردستان به طور مستقیم به این فراخوان متعهد بوده و براساس ضرورت‌ها و الزامات خود گام برخواهد داشت. طبق شبکه «روداو» در این بیانیه با اشاره به اینکه ساختار رهبری و شورای مرکزی حزب کارگران کردستان نیروی سازماندهی مبارزات را تشکیل می‌دهد، تاکید کرد: این حزب در یک قرن گذشته مبارزه تاریخی بزرگی را در کردستان انجام داده و با فداکاری، تعهد و مقاومت به دستاوردهای بزرگی دست یافته است. این گروه در بیانیه خود با قدردانی و احترام به کشته‌های این گروه با آنها تجدید عهد کرده و افزود: با همین عزم و اراده به مسیر ادامه می‌دهیم. حزب کارگران کردستان تاکید کرد: «با بهره‌گیری از دیدگاه استراتژیک اوجلان و تجربه تاریخی حزب وارد مرحله جدیدی از مبارزه می‌شود تا با رویکرد سیاسی دموکراتیک به اهداف خود دست یابد».

در این بیانیه توضیح داده شده که «در پاسخ به ندای اوجلان برای صلح و جامعه دموکراتیک از امروز آتش بس اعلام می‌کنیم» و تاکید شده که «به‌رغم هرگونه حمله‌ای که ممکن است انجام شود، نیروهای حزب شروع به عملیات نظامی نخواهند کرد».

این گروه افزود: مسائلی مانند خلع سلاح تنها با هدایت عملی اوجلان قابل دستیابی است. این گروه آمادگی خود را برای برگزاری کنفرانس براساس درخواست رهبر اوجلان اعلام کرد اما تحقق این امر مستلزم فراهم کردن شرایط مناسب است. پ.ک.ک تاکید کرد: برای موفقیت این کنفرانس، اوجلان باید راهنمای اصلی آن باشد. در این بیانیه همچنین تاکید شده است که «تحقق موفقیت‌آمیز دعوت به صلح و جامعه دموکراتیک و تضمین تحول دموکراتیک در ترکیه و خاورمیانه از طریق راه‌حل دموکراتیک برای مساله کردستان، مستلزم فراهم کردن شرایط لازم برای تضمین آزادی رهبر عبدالله اوجلان از لحاظ فیزیکی، فکری و سیاسی است». پ.ک.ک افزود: باید همه موانع پیش‌روی عبدالله اوجلان برداشته شود تا بتوانند بدون محدودیت با او ارتباط برقرار کنند.

این گروه با تاکید بر اینکه «برای اوجلان پایانی نیست بلکه آغازی جدید است»، افزود: همان‌طور که در بیانیه به صراحت آمده است، موارد بسیاری وجود دارد که باید در طول ۳۵ سال گذشته به ویژه در ۲۰ سال گذشته اجرا می‌شد اما با وجود مطالبات مستمر اجرایی نشد. این گروه تاکید کرد که «اکنون لازم است بدون تأخیر آن را اجرا کنیم».

خاموشی آروین

داود احمدی‌مونس (آروین) کارتون‌نست در صف انتظار کبد جان خود را از دست داد

داود احمدی‌مونس با نام هنری «آروین» (کارتونیست و طراح ایرانی) به دلیل نارسایی حاد کبدی درگذشت. هادی حیدری، روزنامه‌نگار و کارتون‌نست با انتشار پستی در صفحه شخصی خود در فضای مجازی، خبر درگذشت «آروین» را اعلام کرد. داود احمدی‌مونس از هفته سوم بهمن ماه به دلیل نارسایی حاد کبدی در بیمارستان شریعتی تهران بستری بود و در نهایت شنبه ۱۱- اسفندماه- در ۴۱ سالگی دارفانی را وداع گفت.

داود احمدی‌مونس با نام هنری آروین کاریکاتوریست، کارتون‌نست مطبوعاتی، گرافیک دیزاینر و طراح ایرانی بود. آروین از ۱۳ سالگی طراحی کارتون را شروع کرد. یک سال بعد با خانه روزنامه‌نگاران جوان و هفته‌نامه «طنزپارسی» شروع به کار کرد. پس از آن در روزنامه «زن» به عنوان کارتون‌نست ادیتوریا‎ل خود را مطرح کرد. علاوه بر طراحی کارتون، او به طراحی گرافیک مطبوعاتی و تبلیغاتی نیز پرداخت. او همچنین تصویرسازی برای کودکان را تجربه کرد. تاکنون صدها کارتون و تصویرسازی از او در مطبوعات به چاپ رسیده است. احمدی‌مونس همچنین طراحی لوگوی فیلم «الامینور» (ساخته داریوش مهرجویی) را عهده‌دار بوده است.

او در ۱۷ سالگی با کشیدن کاریکاتوری «دروازانه زن به مدیرمسئولی فائزه هاشمی پیرامون موضوع دیه زنان در اسلام جنجال‌آفرین شد و در کنار دیگر موارد اتهامی سبب تعطیلی همیشگی روزنامه زن در ۱۷ فروردین ۱۳۷۸ از جانب دادگاه انقلاب اسلامی شد». او مدتی بعد و در پی اعتراضات ۱۸ تیر ۱۳۷۸ بازداشت شد و مدتی در زندان بود.

آروین مدتی بعد و در پی اعتراضات ۱۸ تیر ۱۳۷۸ بازداشت شد و مدتی در زندان بود. او دبیر کاریکاتور روزنامه‌هایی چون «حیات نو» و «اعتماد» بود و با بسیاری از روزنامه‌ها و مجلات سه دههٔ اخیر همکاری داشت و صدها کارتون و تصویرسازی از او در مطبوعات به چاپ رسید. علاوه بر طراحی کارتون، آروین به طراحی گرافیک مطبوعاتی و تبلیغاتی نیز پرداخت. او همچنین تصویرسازی برای کودکان را تجربه کرد و طراحی لوگوی فیلم «الامینور» داریوش مهرجویی هم از جمله کارهای آروین بود. او نمایشگاه‌های انفرادی و گروهی متعددی برگزار کرد. آروین در سال ۱۳۸۴ به عنوان نفر اول دومین دورهٔ جایزه ملی قلم سبز ایران برگزیده شد و سال ۱۳۸۶ هم در دومین دورهٔ جایزه روزنامه‌نگاری «امید» پادمان دکتر مهدی سمسار مورد تقدیر قرار گرفت. اسفند سال ۱۳۹۴ هم در جشن تصویر سال به خاطر گردآوری مجموعه «کاریکاتورهای مطبوعاتی سال۱۳۹۴» به عنوان «هنرمند تأثیرگذار تجسمی سال» انتخاب شد. کتاب «فصل کاریکاتور» هم کتابی است که به کوشش آروین و توسط انتشارت روزه‌ن سال ۱۳۷۹ منتشر شد. آروین در گفت‌وگویی گفته بود با وجود گرفتاری و مشکلات ناخواسته که برایش پیش آمد خود را هنرمند سیاسی نمی‌دانست.

صالح تسبیحی، نویسنده و طراح گرافیک، در گفت‌وگو با ایرنا، دربارهٔ ویژگی‌های شخصی و حرفه‌ای آروین گفته: «من از سال ۱۳۷۷ با آروین رفیق بودم. آن زمان من را در مطبوعات کمتر می‌شناختند و او به خاطر کارنامه‌اش در روزنامهٔ «زن» از من مشهورتر بود. آروین در کاری که بلد بود مداومت داشت. ما در کشوری زندگی می‌کنیم که مداومت جواب می‌دهد. البته بعضی وقت‌ها خودش را تکرار می‌کرد. من رشتهٔ کاری‌ام را عوض کردم اما آروین در همان حوزهٔ کاریکاتور ماند. پرکاری‌اش به این خاطر بود که روابط خوبی با بچه‌ها ایجاد

تمدید ۱۰ ماهه

شورای نگهبان با تمدید شوراهای شهر

تا خرداد سال ۱۴۰۵ موافقت کرد

هادی طحان‌نظیف، سخنگوی شورای نگهبان از تایید تعویق ۱۰ ماهه فعالیت شوروها از سوی این شورا خبر داد. او گفت: «با بررسی‌هایی که ما در شورای نگهبان درباره «طرح اصلاح موادی از قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شورای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران» داشتیم باید اعلام کنم که ابهامات این شورا نسبت به موضوع تعویق انتخابات برطرف شده و ما نسبت به تعویق ۱۰ ماهه انتخابات شوروها ایراد یا

کرده بود و جایی نبود که کارش را منتشر نکند.» تسبیحی با مرور سال‌های آخر زندگی مرحوم احمدی‌مونس تأکید کرد: «در چند سال اخیر هنرمندان طراح آن قدر که باید موفق نبودند. کسانی که در ایران ماندند و تصمیم گرفتند مهاجرت نکنند، خیلی کمتر به موفقیت سال‌های قبل رسیدند. برای همه مسایل مالی پیش آمد. آروین هم به دنبال مسائل معیشتی بود و به درست کردن تقویم سالانه رو آورد و مدام نمایشگاه برگزار می‌کرد.»

هادی حیدری در صفحه اینستاگرام خود در واکنش به فوت آروین نوشت: «آروین کارتون‌نست و طراح ایرانی در ۴۱ سالگی درگذشت و دوستانش را تهاتر گذاشت. این خبر در واپسین روزهای سال ۱۴۰۳ تلخی‌های امسال را صدچندان کرد و حادثه‌ای که نمی‌خواستم هرگز باورش کنم، رخ داد. او از هفته سوم بهمن ماه به دلیل نارسایی حاد کبدی در بیمارستان شریعتی تهران بستری بود».

او ادامه داد: «داود احمدی‌مونس با نسام هنری آروین را از زمانی که ۱۴ ساله بود، می‌شناختم. آن روزها ۲۰ سالم بود و همزمان با گل‌آقا در خانه روزنامه‌نگاران جوان فعالیت می‌کردم. داود نوجوانی ترکه‌ای بود که نشریه‌ای تجربی به نام آروین کاریکاتور منتشر می‌کرد. از همان زمان عشق و اشتیاق عجیبش به کاریکاتور را احساس می‌کردم. بعدها در روزهایی که پس از دوم خرداد ۱۳۷۶ به بهار مطبوعات مشهور شد در روزنامه‌ها و مجلات مختلف با یکدیگر همکاری شدیم، فعالیت کردیم، خاطره ساختیم و این دوستی و همراهی تا امروز ادامه یافت».

حیدری نوشت: «آروین به باور من استعداد ویژه‌ای در کارتون و طنز داشت. یک‌جور ششپدایی در وجودش موج می‌زد. به معنایی دیگر دیوانه بود و پیش خودم او را بهلول کاریکاتوریست‌های ایرانی لقب داده بودم؛ بسیار پیگیر بود و مشتاق تا آنجا که در سال ۱۳۷۹ زمانی که تنها ۱۷ سال داشت کتاب قابل توجهی با نام کتاب «فصل کاریکاتور» توسط انتشارات معتبر روزه‌ن منتشر کرد. قرار بود کتابی دنباله‌دار باشد که هرگز چنین نشد. آروین پرکار بود و نمایشگاه‌های پرشمار انفرادی برپا کرد و نمایشگاه‌های زیاد گروهی را هم جمع‌آوری کرد. هر سال تقویمی از آثارش با شمارگان محدود منتشر می‌کرد که خلافتانه و جذاب بود. سبک ویژه‌اش در طراحی با ارزش‌های خطی و هاشورهای خاص، آثارش را از دیگران متمایز می‌ساخت. ما علاوه بر دوستی دیرینه و ارتباط مستمر از حدود ۲۷ سال پیش تا امروز یک اشتراک دیگر هم داشتیم

ابهامی نداشتیم».

سخنگوی شورای نگهبان ادامه داد: «البته هنوز ما نظر هیات عالی نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام درباره این مصوبه را دریافت نکردیم و هنوز این هیات در این زمینه اعلام نظر نکرده است».

طحان‌نظیف تأکید کرده البته این مصوبه اجزای دیگری مثل تعیین شرایطی برای شهرداران و دهیاران دارد که نسبت به آنها ایرادات جزئی وجود دارد که امیدواریم با انجام اصلاحات از طرف مجلس، این موارد باقیمانده هم حل‌وفصل شود.

نمایندگان مجلس در جلسه علنی روز سه‌شنبه ۷ اسفندماه و برای تأمین نظر شورای نگهبان، اصلاحاتی را در طرح اصلاح مسودی از قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور اعمال کردند، به این صورت که: «دوره ششم شوراهای اسلامی شهر و روستا و شهرداران و دهیاران منتخب

هر دو جایزه روزنامه‌نگاری امید را از طرف بنیاد زنده‌یاد دکتر مهدی سمسار دریافت کردیم».

به گفته این کارتون‌نست: «آروین ارتباطات بسیار گسترده‌ای با آدم‌ها داشت و خوش‌قلبی و احساسات زلالش، دوستان پرشماری را گرد او جمع کرده بود. در این چند روز پایانی که در بیمارستان بستری بود، انبوهی از این دوستان متفاوت به عیادتش آمدند و گویی یک گردهمایی بزرگ از افرادی شکل گرفت که شاید سال‌ها یکدیگر را ندیده بودند یا هرگز همدیگر را نمی‌شناختند. این تابلوی زیبا از رفاقت و همدلی را وجود نازنین آروین شکل داده بود. افسوس که عمرش کوتاه بود و فقدانش حفره بزرگی در دل دوستانش بر جا خواهد گذاشت».

◀ امید نیاز به حمایت دارد

عبدالرضا خرابی، روزنامه‌نگار نیز دلنوشته دیگری درباره مرگ آروین نوشت. «شنیده بودم که در بیمارستان شریعتی بستری است، شنیده بودم که منتظر پیوند کبد است اما گویا این انتظار به پایان نرسید. آروین رفت. «آروین»ی که سال‌ها با طرح‌هایش زخم‌های جامعه را نشان‌مان داد، خودش اسیر همان زخمی شد که هیچ خطی قادر به ترسیمش نبود؛ زخمی به نسام بی‌عدالتی، تاخیر و صفی که انگار هیچ‌گاه به انتها نمی‌رسد».

او گفته که «داود احمدی‌مونس (آروین)، هنرمندی که سال‌ها با خطوط و طرح‌هایش روایتگر تلخی‌ها و شیرینی‌های زندگی بود، خود در جدالی نابرابر با زندگی شکست خورد. او منتظر بود اما زمان با او همراهی نکرد. مثل بسیاری از هنرمندان و روزنامه‌نگارانی که در لحظات سخت، حمایت کافی دریافت نمی‌کنند. آروین رفت، بی‌آنکه نوبت به نامش برسد. رفت و ما ماندیم با این پرسش تلخ که چند نفر دیگر باید پشت این درهای بسته جان بدهند؟ چند نفر دیگر باید در این انتظار جان‌فرسا تحلیل ب‌روند تا شاید یک روز کسی از خواب بیدار شود و این چرخه فراموشی را بشکند».

خرابی نوشت: «مرگ آروین، بار دیگر این حقیقت تلخ را به رخ می‌کشد که چقدر بیماران نیازمند پیوند، درگیر انتظارهای فرساینده می‌شوند. او تنها نبود، فرید مدرسی، روزنامه‌نگار باسابقه، او هم در شیراز در صف انتظار پیوند کبد است، نمی‌دانم کارش به کجا کشید اما هنوز می‌توان برای او کاری کرد، هنوز فرصت هست. اما این امید، نیاز به حمایت دارد. وزارت ارشاد، معاونت مطبوعاتی، نهادهای مسئول همه می‌توانند کاری کنند تا این انتظارها بی‌پایان نماند».

آنها در ۲۷ خردادماه ۱۴۰۵ خاتمه یافته و دوره هفتم این شورا و منتخبان آنها از ۲۸ خردادماه ۱۴۰۵ آغاز می‌شود».

درحالی که ششمین دوره شورای شهر به ماه‌های پایانی خود نزدیک می‌شود از اوایل بهمن‌ماه برخی نمایندگان مجلس در تلاش برای تمدید دوره فعلی شوراهای شهر بودند؛ این موضوع با موافقت نمایندگان پارلمان شهری نیز همراه شد.

اما مصوبه تمدید ۶ ماهه فعالیت شورای ششم شهر و روستا با مخالفت شورای نگهبان و هیات عالی نظارت مجمع تشخیص مصلحت نظام مواجه شد. این پیشنهاد که توسط مالک شریعتی، نماینده نزدیک به علیرضا زاکانی مطرح شده بود که در نهایت با ۱۳۶ رای موافق، ۱۰۰ رای مخالف و ۳ رای ممتنع به تصویب رسید. براساس این پیشنهاد، دوره کنونی فعالیت شوراهای شهر و روستا تا ۲۳ دی ۱۴۰۴ تمدید دوره هفتم نیز از ۲۴ دی ۱۴۰۴ آغاز خواهد شد.

در اجاره دولت

آموزش‌وپرورش تمایل به تعطیلی ندارد

پاسخ وزارت آموزش‌وپرورش به گزارش سازندگی

در پاسخ به مطلب مندرج در آن روزنامه با عنوان «هوا بس ناچوانمردانه سرد است» به تاریخ ۱۴۰۳/۱۲/۸ پاسخ معاونت‌های آموزش متوسطه و ابتدایی وزارت آموزش‌وپرورش را به استحضار می‌رساند:

■ آموزش‌وپرورش متولی و مسئول تعطیلی مدارس نیست و هیچ‌گونه تمایلی به تعطیلی مدارس و کلاس‌های درس ندارد و این موضوع را بارها از طرق مختلف اعلام کرده است.

■ با وجود این، آموزش‌وپرورش با استفاده از ظرفیت زیست‌بوم جدید ایجاد شده از طریق شبکه آموزشی دانش‌آموز (شبکه شاد) و قابلیت‌های به وجود آمده در این زیست‌بوم اختصاصی، تلاش کرده است؛ تا به‌رغم تعطیلی فیزیکی و فضای مدارس و کلاس‌های درس، فضای آموزش و فرایند یاددهی و یادگیری تعطیل نشود و جریان داشته باشد. ازجمله برنامه‌ها و فعالیت‌هایی که در این راستا صورت گرفته است:

■ تشکیل همه گروه کلاس‌ها به صورت سیستمی قبل از شروع سال تحصیلی برای مدارس جهت دسترسی به همه امکانات و ظرفیت‌های شاد.

■ دسترسی تمامی مدیران، معلمان و دانش‌آموزان به همه گروه کلاس‌ها به صورت سیستمی با توجه به دوره، پایه و رشته تحصیلی.

■ تشکیل گروه و کانال‌های محتوای آموزشی در سامانه شاد و بارگذاری فیلم‌های آموزشی، درس‌نامه‌ها و بانک سوالات توسط دبیران متخصص و گروه‌های آموزشی و درسی و دبیرخانه‌های راهبری کشوری دروس.

■ راه‌اندازی سیستم‌مدیریت یادگیری (lms) و کلاس مجازی در سامانه شاد و امکان تشکیل کلاس تصویری و تعامل معلم و دانش‌آموزان در این ظرفیت.

■ تشکیل تیم‌های نظارتی و انجام رصد حضور مدارس و معلمان و دانش‌آموزان در شبکه شاد و تشکیل کلاس‌ها به شکل غیرحضور.

■ ارسال بخشنامه استفاده از شبکه شاد و دستورالعمل مدیران و معلمان از نحوه بهره‌برداری از امکانات شبکه شاد.

■ اجرای توانمندسازی و آموزش معلمان و مدیران با محوریت آموزش‌های ترکیبی و تلفیقی.

■ اجرای طرح پوشش جهاد علمی دانش‌آموزان مناطق محروم با استفاده از ظرفیت دبیرستان ماندگار البرز.

■ اجرای طرح یک تیر و دو نشان برای جمع‌بندی و مرور دروس برای دانش‌آموزان قبل از برگزاری امتحانات جهت آمادگی بهتر دانش‌آموزان با استفاده از دبیران و معلمان متخصص و با تجربه.

■ باعنایت به مشکلات ناترازی انرژی و آلودگی هوا که موجب تعطیلی مدارس و ادارات شد، لازم است مجموعه دستگاه‌های مسئول و مرتبط با این موضوع با پیگیری جدی و تمهید اقدامات عملی ضمن برنامه‌ریزی دقیق‌تر و اصولی تر نسبت به حل معضل ناترازی انرژی و آلودگی هوا، مانع تعطیلی مدارس شوند، بی‌شک موضوع تعطیلی مدارس در شرایط ناترازی انرژی و آلودگی هوا که اکنون خود به معضلی بزرگ تبدیل شده است بر روند آموزش‌وپرورش در تمام دوره‌های آموزشی اثرات نامطلوب و جبران‌ناپذیری می‌گذارد. وزارت آموزش‌وپرورش به‌عنوان متولی نظام تعلیم و تربیت، همواره با تأکید بر اهمیت آموزش‌وپرورش جامعه هدف خود از تعطیلی مدارس در شرایط ناترازی انرژی و آلودگی هوا ناخشنود بوده و به صورت مکرر نسبت به این موضوع اعتراض خود را اعلام کرده است. لازم است، تعطیلی مدارس به عنوان آخرین راهکار در این خصوص مدنظر قرار گیرد.

■ معاونت آموزش ابتدایی به منظور کاهش آسیب‌های ناشی از تعطیلی مدارس اقدامات متعددی ازجمله استفاده از ظرفیت آموزش ترکیبی، تولید محتوای آموزشی و راهنمای معلمان براساس بودجه‌بندی و پیشرفت درسی دانش‌آموزان کرده است که به صورت هفتگی تولید صفحه محتوای آموزشی دروس ابتدایی و بارگذاری آن در ۷ کانال تخصصی زمینه عدالت آموزشی و بهره‌مندی دانش‌آموزان و معلمان را از بهترین محتوایهای آموزشی که توسط معلمان برتر علمی و سرگروه‌های آموزشی تهیه شده قابل بهره‌برداری است. همچنین در بخش

VOD پلتفرم شاد (فیلم‌آموز) بیش از ۶۳۰۰ محتوای آموزش مجازی و چندرسانه‌ای تمام کتب درسی دوره ابتدایی بارگذاری و به صورت رایگان قابل استفاده دانش‌آموزان و معلمان است.

■ باتوجه به ارانه آموزش‌های مجازی و همچنین ممنوعیت استفاده از سایر پیام‌رسان‌های خارجی و حضور تمامی معلمان و دانش‌آموزان در بستر پلتفرم شاد، آمار و اطلاعات دریافتی حاکی از افزایش قابل ملاحظه ارسال و دریافت محتوایهای آموزش بودجه به نحوی که بارگذاری فایل‌های معلمان با بیش از ۴/۴ برابر روزهای عادی به عدد ۶۰ میلیون محتوا رسیده است. از طرفی گفت‌وگوهای صوتی معلمان با دانش‌آموزان با ۶۹ برابر افزایش به عدد ۱۴۵ هزار گفت‌وگوی صوتی و تعداد پیام‌های ارسالی به ۲۶۴ میلیون و آمار کاربران همزمان در شبکه شاد به بالای ۱۳ میلیون نفر در این ایام رسیده است. با پیگیری‌های به عمل آمده و نصب ۱۰۰ سرور جدید شاهد وضعیت بهتر این پیام‌رسان آموزشی خواهیم بود.

سازندگی: روزنامه سیاسی و اجتماعی • صاحب امتیاز: حزب کارگزاران سازندگی ایران • مدیر مسئول: سیدافضل موسوی • سردبیر: اکبر منتجبی
زیر نظر شورای سیاستگذاری: سیدحسین مرعشی (رئیس)، محمد عطاریانفر، محمد قوچانی، علی هاشمی، سیدعلیرضا سیاسی راد، امیراقتاعی

زیر نظر شورای سیاست‌گذاری: سیدحسین مرعشی (رئیس)، محمد عطر یان‌فر، محمد قوچانی، علی هاشمی، سیدعلیرضا سیاسی‌راد، امیر اقتناعی
: سعبده آرین‌فر ● حروف‌چین: محبت، دیدگر ● نشانی: تهران، بایسداران، نگارستان پنجم، بلاک ۸، تلفن: ۲۲۸۴۱۶۲۲ ● جاب: امید نشر

مدیر هنری: رضا دولت‌زاده ● عکس: رضا معطریان ● ویراستار: سعیده آری‌فر ● حروف‌چین: مجتبی دیدگر ● نشانی: تهران، پاسداران، نگارستان پنجم، پلاک ۸، تلفن: ۲۲۸۴۱۲۶۲ ● چاپ: امید نشر ایرانیان: ۹-۸۸۵۳۷۱۶۸ ● توزیع: نشر گستر امروز: ۶۹۱۳۳۰۰۰

وکیل الراحای ایران

به مناسبت سالروز درگذشت کریم خان به روزگار زندیه پرداختیم

شد، خاندان قاجار در شمال کشور، گرگان و
استرآباد نفوذ داشتند و خاندان زند هم در جنوب
کشور.

◀ در نگاه تاریخ نگاران

ادوارد اسکات وارینگ، نویسنده و جهانگرد اروپایی، حکومت کریم خان زند را پدیده‌ای استثنایی در تاریخ ایران دانسته و نوشته است که برای کریم خان زند خوشبختی مردم از همه چیز بالاتر بود و باید او را برای رفتار و سلوک مهربانانه‌اش ستود. سر جان ملکم هم اگرچه از او تحت عنوان شخصیتی که دربارش شکوه و جلالت داشت و موفق به فتوحات بزرگی نشد

یاد کرده اما می‌گوید: باید قبول کرد که به نحوی، بسیاری عالی حکومت می‌کرد. پیگولوسکیا، ایرانی‌شناس بزرگ روس نیز درباره او می‌نویسد: «پس از سقوط آلبویه، نخستین حاکم ایرانی بود که در سرتاسر ایران حکومت می‌کرد. در میان سقوط آلبویه و ظهور کریم‌خان، حاکمان یا سلاطین ترک بودند یا مغول.»

◀ شرحی از خشونت و دلاوری‌ها

با وجود اینکه کریم‌خان همواره پادشاهی آرام و معقول توصیف شده اما او هم نقاط تاریکی داشت. کریم‌خان در جوانی و زمانی که محمدعلی‌خان تکلو حاکم همدان در نامه‌ای به او دستور داد که با سربازانش نزد حاکم همدان بروند و در رکاب او و شمشیر بزنند از لحن تکبرآمیز نامه،رنجیده شد. آن‌طور که گفته می‌شود، دستور داد گوش‌ها و بینی نامه‌رسان را ببرند و بعد از آن با لشکر ۲۰۰ نفر به همدان حمله کرد و لشکر ۵ هزار نفر حاکم همدان را مغلوب کرد. این پیروزی چنان شهرتی را برای کریم‌خان رقم زد که او را به یکی از مدعیان سلطنت تبدیل کرد. او در جنگی که با ابوالفتح‌خان حاکم اصفهان و علیمردان‌خان بختیاری آنها

را شکست داد سپس در درگیری دیگری با محمدحسن خان قاجار که در نزدیکی اصفهان بر او نیز چیره شد و بعد هم تمام شورش‌های برکنده را سرکوب کرد. زمانی که به حکومت رسید در نخستین اقدام دستور قتل عام افغان‌ها که حالا دیگر از ایران جدا شده و همسایه و رقیب ایران بودند را صادر کرد. کریم خان دستور داده بود که همه حکام تا عید نوروز هر چه افغان می‌بینند را به قتل برسانند. بنابر گزارش کتاب مجمع‌التواریخ «فقط در تهران ۴۰۰۰ افغان در دم به قتل رسیدند و در روز عید ۹۰۰۰ افغان کشته شدند». اموال کشته‌شدگان را هم تصرف کرد و دستور ساخت قصر سلطنتی در تهران را هم داد که حالا با توسعه بیشتر به کاخ گلستان تبدیل شده است. سرکوب شورش‌های برکنده آذربایجان هدف بعدی کریم خان بود و در این میان بروز اختلاف با شیخ علی خان زند یکی از باوفاترین سردارانش در ارومیه باعث شد که دستور کور کردن او را بدهد و در ادامه حتی برای سرکوب برادر خود، زکی خان زند نیز لشکری را به اصفهان فرستاد. او علاوه بر کشتار افغانه مردم لیروی و خوزستان را هم مورد اذیت قرار داد. ابوالحسن غفاری کاشانی در این باره می‌نویسد: «کل آن جماعت را دستگیر کردند. به حکم زکی خان تیغ قتل عام از نیام کشیده به قتل دو هزار کس از آن جماعت پرداختند و از سرهای ایشان در منطقه مذکور کله منارها رو به اوج افراختند. حاجی زکی خان را نمیزبستند و بند از بندش جدا کردند». کریم خان

اما یکی از خوشنامترین پادشاهان تاریخ به ویژه پس از حمله اعراب به ایران است، اگرچه شرح آن بیشتر به شیراز و اصفهان برمی گردد. محمد احمدپناهی سمنانی، تاریخ‌نگار و نویسنده ایرانی در کتاب «کریم‌خان زند، نیکوترین زمامدار در تاریخ ایران» درباره او می‌نویسد: «علاقه کریم‌خان به عدالت اجتماعی و شاد کردن دل مردم یک حقیقت است؛ اما همه حقیقت نیست. واقعیت این است که شعاع عاطفت کریم‌خان بر شیراز که پایتخت بود و اصفهان که نزدیک پایتخت بود بیشتر از شهرهایی که زیر حکومت فرستادگان وکیل قرار داشتند، تروپوافشانی می‌کرد. برخی عمال او در ولایات به ظلم و درازدستی به حق مردم مبادرت می‌کردند که آثار متعددی از آن در صفحات تاریخی باقی مانده است». پس از مرگ کریم‌خان حدود سه روز زمان برد تا جنازه او در عمارت کلاه فرنگی شیراز دفن شود و زمانی که آغامحمدخان قاجار به قدرت رسید، دستور داد استخوان‌های او را از قبر خارج کنند و زیر پله‌های قصر او دفنش کنند. در دوران پهلوی، رضاشاه استخوان‌های کریم‌خان را از زیر پله کاخ گلستان بیرون کشید و تا او را آرمودناده دفن کنند.

تقویم

فردوسی بخوانید

توصیہ ناصر الدین شاہ

به باستان شناسان فرانسوی

مادام («ژان دیولافا»)، باستان‌شناس فرانسوی در کتاب «سفرنامه مادام دیولافا» از ماجرای دیدار خود و همسرش با ناصرالدین‌شاه نوشته است. آنها که سال ۱۲۶۰ ه‍.ز مان با سی‌وسومین سال سلطنت ناصرالدین‌شاه به منظور تحقیقات روی بناهای باستانی به ایران آمده بودند ۱۷ خرداد پس از عبور از چندین دسته گارد مسلح به کاخ سلطنتی [گلستان] وارد شدند و منتظر ماندند تا شاه وارد باغ شود. سرانجام ناصرالدین‌شاه به همراه مترجم خود به محوطه رسید و با مادام («ژان دیولافا») و همسرش رد و گفت‌وگو شد. این باستان‌شناس فرانسوی، شاه این‌طور توصیف کرده است: «پادشاه اکنون ۵۲ سال دارد ولی سیمایش چنین سنی را نشان نمی‌دهد و به نظر می‌آید که سنین عمرش هنوز به ۵۰ نرسیده باشد. موی سرش سیاه و در اطراف گوش‌ها ریخته است. چشمانش درشت و گیرنده و بینی‌اش منقاری است. گونه‌ها کمی فرورفته و صورتش تیره است. سبیل درشت سیاهی دارد؛ ولی ریش او خوب تراشیده نشده، به رنگ خاکستری است، چون مرسوم نیست که شاه با تیغ صورت بتراشد و سلمانی باید با قیچی آن را از ته بزند. ریشش ترکیب خوبی ندارد. لباسش ساده است. ردنگی از شال کرمانی بر تن دارد که با مفتول‌های طلا شمشه‌دوزی شده است و تا زانوهایش می‌رسد. شلوار کتان سفیدی هم دارد که تا روی پا می‌آید. یک شل نظامی از ماهوت آبی تیره با حاشیه قرمز روی شانه‌هایش افتاده ولی دست از آستین آن بیرون نکرده است. کلاه ساده‌ای هم از ماهوت سیاه بر سر دارد و کراوات نازکی از اطلس آسمانی یقه پیراهن را به شکل اروپایی نگاه داشته است. کفش‌های روباز او جوراب ساقه‌کوتاه سفیدش را نشان می‌دهد. دست‌هایش کوچک و با دستکش نخی سفیدی پوشیده است.» ناصرالدین‌شاه در این ملاقات به او مادام («ژان دیولافا») می‌گوید: «چرا لباس بلند اروپایی را ترک کرده‌اید؟» مادام پاسخ می‌دهد: «برای سهولت مسافرت به خصوص برای اینکه کمتر جلب‌نظر کنم این لباس را اختیار کردم. البته اعلی‌حضرت می‌دانند که چقدر مشکل است که زنان در ممالک اسلامی با روی باز در انتظار عمومی حرکت کنند و تصور می‌کنم که عادات و رسوم و قوانین مذهبی در ایران بیشتر از سایر ممالک مراعات می‌شود.» ناصرالدین‌شاه در ادامه وضعیت زنان در ایران در آن زمان را این‌طور توضیح می‌دهد: «در ممالک ما زن‌ها نمی‌توانند با روی باز بیرون آیند، مردم تحرک می‌شوند و شاید آشوب هم بکنند. ممکن است شما از این اوضاع تعجب کنید ولی به تصور آورسد که اگر اتفاقاً یک نر ایرانی با لباس ملی خود روی پوشیده در خیابان‌های آپریس حرکت کند مردم چگونه در معبر او برای تماشا از حرم خواهند کرد!» البته رعایای من هم مانند رعایای فرانسه به محظوراتی گرفتار هستند و بسا می‌شود که بسیاری از مردان ایرانی در تمام عمر به غیر از زن خود و اقوام دیگری از این دیدار رو به همسر مادام («ژان دیولافا»)، باستان‌شناس فرانسوی؛ مارسل اوگوست که او نیز باستان‌شناس و از طرف دولت فرانسه مامور مطالعه خرابه‌های تاریخی کیخسرو، داراب و شاهپور بود، کرده و می‌گوید: «کتاب فردوسی را بخوانید. شما در شاهنامه اطلاعات گرانبهائی خواهید یافت». این کتاب را همایون فردوسی ترجمه کرده و چاپ نخست آن از سوی انتشارات پیک ایران منتشر شده است.

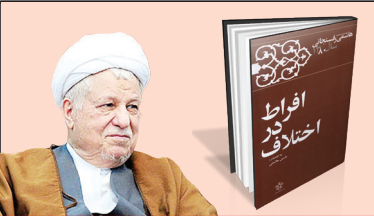
نیره خادمی
گروه تاریخ

ایران در سه دهه حکومتداری کریم‌خان زند در آرامش و ثبات نسبی بود، نه این معنا که با خشونت، بی‌رحمی و سرکوب روبه‌رو بود اما برآیند حکومتداری کریم‌خان در نگاه تاریخ‌نگاران مثبت ارزیابی شده است. او به محض نشستن بر تخت سلطنت، مالیات‌ها را کاهش داد، درآمد دولت حاصل از آن را برای باندانی کشور صرف کرد، حقوق اقلیت‌های دینی در ایران را به رسمیت شناخت، امنیت خلیج فارس را برای رونق یافتن تجارت برقرار کرد. مهم‌تر از همه اینها کریم‌خان سادف‌زیست بود و این خصلت او را نزد مردم به پادشاهی مردمی‌تر تبدیل می‌کرد. بنیانگذار سلسله زندیه در ایران که خود را وکیل‌الرعیای لقب داده بود، سرانجام در نخستین روز مارس سال ۱۱۷۹ قمری ۷۴ سالگی بر اثر بیماری از دنیا رفت. سازندگی به این مناسبت به بخشی از زندگی و اقدامات برگذار او پرداخته است.

پایه گذاری زندگی

زندها جمعی از طوایف لک بودند که
از مناطقی واقع در شمال لرستان کوچ
کردند و توسط شاه‌عباس صفوی در اطراف
شهر بروجرد و ملایر اسکان پیدا کردند.
«محمد کریم بهادرخان زند» در سال
۱۱۳۱ شمسی پس از قتل نادرشاه افشار و
فروپاشی سلسله افشاریان، تمام قسمت‌های
مرکزی، شمالی، غربی و جنوبی ایران را تحت
حکومت خود درآورد و از سال ۱۱۳۸ تا ۱۱۵۷
خورشیدی بر تخت سلطنت ماند. او در طول
دوران زمامداری خود، هیچ‌گاه تاج‌گذاری نکرد
و خود را وکیل‌الرعیان نامید. از قبیله زند لرستان
و از اهالی ملایر بود ولی به جهت علاقه‌ای که
به شیراز داشت، این شهر را به عنوان پایتخت
خود انتخاب کرد. پیش از رسیدن به قدرت
نایب طایفه زند و از فرماندهان سپاه نادرشاه
بود و در حکومت ۳۰ ساله خود بر ایران اجازه
داد تا برخی از اقوام ساکن شمال ایران مستقل
از حکومت باقی بمانند و احترام زیادی هم
برای دانشمندان زمان خود قائل بود بنابراین
پدید آمدن کارگاه‌ها و کارخانه‌های شیشه‌گری و
چینی‌سازی در ایران طی این دوران، یه‌را نبود.
او در زمانی که ایران در آشوب و هرج‌ومرج بود و
عملاً دولت مرکزی وجود نداشت به قدرت رسید
و جمله اینکه رضاقلی تنها جانشین خود را کور
نکرده بود و ساختارهای سیاسی از بی‌نظمی رنج
می‌برد، تصرف کشمیر و پنجاب توسط احمدخان
بدلی از سرداران نادر باعث جدایی این شهرها
و پایه‌گذاری افغانستان امروزی شد از ایران جدا

کارنامه: خاطرات هاشمی ۱۳۸۰

۲۱۹ افراط و تفریط در اختلاف

ادامہ جمعہ ۲۳ آذر

مراجعة همشیره طیبه از عمره

شب ههشیره طیبه آمد. از [سفر] غمره
مراجعت کرده؛ حالش خوب است. فشار اسرائیل
بر فلسطینیان و فشار آمریکا بر منطقه تورابورا
در افغانستان شدید است. با محسن، [رئیس]
هیأت‌مدیره و مدیرعامل شرکت مترو] در مورد
تکمیل طرح مترو و مدیریت مجموعه فرهنگی و
خدماتی رفسنجان و مرکز اسناد، کتابخانه و موزه
رئیس‌جمهور، مذاکره کردیم.

شنبه ۲۴ آذر

توقیف دو هفته نامه «عصر ما»

در اکثر نقاط ایران، بارندگی آرم،
تفکیک مصالحت نظام] جلسه داشت. دو بند
مهم در مورد ضابطه‌مند شدن تغییرات اداری و
نجات کشور از تأثیرات نامطلوب تعصبات جناحی
و حزبی، تصویب شد. آقای [غلامحسین]
محمدی گلپایگانی، [رئیس دفتر رهبری] تلفنی از
پیامدهای خطبه‌های دیروز نماز جمعه‌ام قردرانی و از پذیرش
نامه نماز جمعه خارج از نوبت، تشکر کرد؛ موافق
بود که نوبت دیگران را بگیرم ولی به خاطر اهمیت
مسئله فلسطین و شرایط خاص روز جهانی قدس
پذیرفتم.

پاپ ژان‌پل دوم، رهبر کاتولیک‌های جهان، از مسیحیان خواسته که روز جمعه آخر ماه رمضان برای هماهنگی با مسلمانان، روزه بگیرند؛ تأثیر خوبی داشت. آمریکا، قطعنامه شورای امنیت سازمان ملل درخصوص استقرار نیروهای پاسدار صلح بین‌المللی در فلسطین را و تو کرد؛ در حالی که برای استقرار این نیروها در افغانستان اصرار دارد!

اتحادیه اروپا، نقض حقوق بشر در ایران را محکوم کرد و سخنگوی وزارت امور خارجه، اقدام اتحادیه اروپا را. دادگاه دوهفته‌نامه «عصر ما»، آرگان سازمان مجاهدین انقلاب را توقیف و آقای [محمد] سلامتی، دبیرکل سازمان را به حبس محکوم کرد و سازمان ضمن اعتراض شدید، خواستار تغییر سیاست «آرامش فعال» دوم خردادی‌ها به «مقاومت فعال» شده است. چند روز پیش، روزنامه تئدری (ملت) را هم توقیف کردند. در هرگزمان و زنجان هم دو نشریه تعطیل شد.

چپی‌ها معتقدند، جناح راست با ابزار شورای بگه‌بان و قوه قضاییه درصد حذف آنها هستند و در عین حال مرتباً خودشان زمینه‌های چنین برخوردهایی را به وجود می‌آورند؛ گویا احساس می‌کنند، دولت و مجلس و شوراهای شهرها و روزنامه‌ها که عمدتاً در اختیار آنهاست، کار چشم‌گیری برای مردم نمی‌توانند انجام بدهند و یا یس‌درگیری‌ها و تنش‌ها، مردم را قانع می‌کند که قدرت دست بالای جناح راست و رهبری، مانع کار آنهاست و آرای خود را حفظ می‌کنند. راهی که در این چند سال رفته‌اند و نتیجه گرفته‌اند.

یکشنبه ۲۵ آذر

اعلام عید فطر

دیشب تا ساعت دوازده شب، تکلیف عید فطر معلوم بود. ساعت سه بامداد، مطابق معمول سحرهای دیگر ماه رمضان، بیدار شدم. معلوم شد که هلال [ماه] شوال رویت و امروز عید اعلام شده و دیگر نخواهید. امواج رعد و برق و صدای باران، منظره و حالت خوبی به عید فطر داده است. این روزها در بسیاری از نقاط کشور، بارندگی خوبی داشتیم به خصوص در کرمان و فرسنجان که دو سه سال خشکسالی، مردم را اذیت کرده بود.

[illegible]